

Nota van Beantwoording zienswijzen en
adviezen op de Notitie Reikwijdte en
Detailniveau van het MER duurzame
verbinding A28

Oktober 2023

Inhoud

Hoofdstuk 1 Inleiding	3
Leeswijzer	3
Hoofdstuk 2 Scopewijziging MER	4
2.1 M.e.r.-procedure alleen voor wind	4
2.2 Oplegnotitie NRD Duurzame verbinding A28: wind	4
2.3 Aangepaste beantwoording zienswijzen en reacties	4
Hoofdstuk 3 Het m.e.r.-proces en de participatiemomenten	5
3.1 Initiatieffase – 2019 en 2020	5
3.2 Fase concept Notitie Reikwijdte en Detailniveau (NRD) - 2021	5
3.3 Fase vaststelling NRD – heden, oktober 2023	6
3.4 Fase opstellen milieueffectrapport (MER) - 2023-2024	6
Hoofdstuk 4 Beantwoording zienswijzen en adviezen	8
Aanvullingen en aanscherpingen onderzoeksopzet op te stellen MER.....	8
Hoofdstuk 5 Zienswijzebeantwoording	10
5.1 Zienswijze beantwoording.....	10
5.2 Adviezen beantwoording.....	40

Hoofdstuk 1 Inleiding

De gemeente Nijkerk onderzoekt de mogelijkheden voor de ontwikkeling van duurzame opwek langs de A28. Het gaat daarbij om tenminste twee windturbines, een zonnepark en de ontwikkeling van een 150kV onderstation. Voor de voorgenomen ontwikkeling is een m.e.r.-procedure opgestart. Dat houdt in dat, voordat gebouwd mag worden, de mogelijke effecten op het milieu worden onderzocht. En als er effecten zijn, dan wordt gekeken hoe die kunnen worden gemitigeerd. Dit alles wordt vastgelegd in een milieueffectrapport, kortweg MER genoemd.

Een m.e.r.-procedure start veelal met een notitie waarin beschreven staat wat er in het milieueffectrapport (MER) onderzocht gaat worden en hoe. Dit betreft een onderzoeksvoorstel voor het op te stellen MER en heet de 'Notitie Reikwijdte en Detailniveau' (afgekort NRD). Zo'n NRD is ook opgesteld voor de duurzame opwek A28.

Het concept van de NRD (cNRD) heeft, vanaf 29 september 2021, 6 weken ter inzage gelegen. Gedurende deze periode zijn 228 zienswijzen binnengekomen en 6 adviezen van betrokken bestuursorganen. In deze Nota van Beantwoording – twee jaar later – volgt een reactie op de ingekomen zienswijzen en adviezen.

De beantwoording heeft om de volgende redenen lang op zich laten wachten. Na de gemeenteraadsverkiezingen (2022) kwam er een nieuwe wethouder op het dossier duurzaamheid en later een nieuwe projectleider grootschalige opwek. Dit heeft tot vertraging geleid.

In de afgelopen periode heeft de gemeente Nijkerk besloten om de planvorming in drie separate besluitvormingsprocessen op te splitsen: één voor de windturbines, één voor het zonnenveld en één voor het 150kV-onderstation. Hiervoor is gekozen omdat voor elk onderdeel een andere aanpak nodig is met een eigen doorlooptijd. Omdat de windenergieontwikkeling aanleiding geeft voor het doorlopen van de m.e.r.-procedure, wordt het op te stellen MER beperkt tot alleen de ontwikkeling van windturbines langs de A28.

Over bovenstaande scopewijziging in de planontwikkeling is de gemeenteraad in april 2023 geïnformeerd. Daarna zijn we gestart met de beantwoording van de zienswijzen. Dat heeft geleid tot deze Nota Beantwoording zienswijzen en adviezen op de Notitie Reikwijdte en Detailniveau van het MER duurzame verbinding A28.

Leeswijzer

Deze notitie is als volgt opgebouwd. Allereerst geven we in hoofdstuk 2 een toelichting op de scopewijziging. Daarna beschrijven we in hoofdstuk 3 het al doorlopen en nog te doorlopen m.e.r.-proces voor de ontwikkeling van windturbines langs de A28 inclusief de participatiemomenten. In hoofdstuk 4 gaan we in op de beantwoording van de zienswijzen en adviezen en laten we zien tot welke aanpassingen en aanscherping van de onderzoeksopzet van het op te stellen MER de zienswijzen en adviezen hebben geleid. Hoofdstuk 5 tot slot bevat een overzicht van alle zienswijzen en adviezen en beantwoording daarvan.

Hoofdstuk 2 Scopewijziging MER

De concept-Notitie Reikwijdte en Detailniveau voor het MER duurzame opwek A28 d.d. 31 augustus 2021 beschrijft de aanpak van de milieueffectonderzoeken naar de plaatsing van windturbines langs de A28, een zonneveld en een 150kV-onderstation. Zoals in hoofdstuk 1 is aangegeven, zijn deze drie onderwerpen inmiddels van elkaar losgekoppeld. Dat wil zeggen dat deze drie planontwikkelingen gescheiden worden uitgewerkt en in dat de benodigde onderzoeken en besluitvorming in gescheiden procedures plaatsvindt.

2.1 M.e.r.-procedure alleen voor wind

Een ruimtelijk plan, in dit geval de wijziging van een omgevingsplan, is (plan)m.e.r.-plichtig indien er sprake is van de ontwikkeling van 3 windturbines of meer. De ontwikkeling van zonne-energie en het 150kV-onderstation is niet (direct) m.e.r.- (beoordelings)plichtig. Een m.e.r.-procedure is tijdrovend. Daarom is besloten om de m.e.r.-procedure te vervolgen voor alleen het onderdeel wind, maar niet voor zon en het onderstation. Om de doelstellingen te behalen, die zijn afgesproken in de Regionale Energie Strategie regio Foodvalley – waarvan de gemeente Nijkerk ook deel uitmaakt – is namelijk een versnelling nodig van de duurzaamheidsprojecten. Bovendien: voor de realisatie van het onderstation is netbeheerder Liander verantwoordelijk. De gemeente heeft hier een faciliterende rol. De ontwikkeling van zonneprojecten wil de gemeente aan de markt overlaten.

2.2 Oplegnotitie NRD Duurzame verbinding A28: wind

Met de keuze voor een m.e.r.-procedure voor wind, en niet voor zon en het onderstation, verandert de reikwijdte van het op te stellen MER. Wel wordt in het op te stellen MER – daar waar relevant – een relatie gelegd met de andere duurzaamheidsplannen en -projecten. De aanpassing van de reikwijdte van het op te stellen MER wordt toegelicht in een oplegnotitie Notitie Reikwijdte en Detailniveau Duurzame verbinding A28: wind. Deze wordt toegevoegd aan de Notitie Reikwijdte en Detailniveau van het MER Duurzame verbinding A28.

2.3 Aangepaste beantwoording zienswijzen en reacties

Vanwege de aangepaste scope, is de beantwoording van de zienswijzen en adviezen van bestuursorganen, zoals ingediend in 2021, als volgt:

- De zienswijzen en adviezen ten aanzien van de windturbines zijn in voorliggende Nota van Beantwoording beantwoord en hebben geleid tot een aantal aanpassingen/aanscherpingen van de onderzoeksopzet van het op te stellen MER. De aanpassingen/aanscherpingen staan beschreven in hoofdstuk 4.
- De zienswijzen op zonne-energie en het 150kV onderstation zijn niet inhoudelijk behandeld in voorliggende Nota van beantwoording, omdat deze niet doorwerken naar het op te stellen MER voor de windenergieontwikkeling. Wilt u geïnformeerd blijven over de aanpak en vervolg van deze projecten en welke mogelijkheden er zijn om hierover mee te denken, meldt u zich dan hiervoor aan op [A28 Zon en wind - Duurzaam Nijkerk \(duurzaam-nijkerk.nl\)](https://www.duurzaam-nijkerk.nl).

Hoofdstuk 3 Het m.e.r.-proces en de participatiemomenten

Het m.e.r.-proces doorloopt verschillende fasen. In de paragrafen hierna volgt een toelichting op het al doorlopen en nog te doorlopen m.e.r.-proces van het project Duurzame Verbinding Opwek A28. Ook de participatiemomenten worden genoemd. Zie ook de afbeelding aan het eind van dit hoofdstuk.

3.1 Initiatiefase – 2019 en 2020

Het m.e.r.-proces is gestart met een initiatiefase, in dit geval van het lokale duurzaamheidsbeleid van de gemeente Nijkerk. De gemeente Nijkerk heeft de inwoners hierbij op de volgende manier betrokken:

- In 2019 en januari 2020 heeft de gemeente in De Schakel bijeenkomsten georganiseerd voor inwoners om mee te praten over het lokale duurzaamheidsbeleid.
- In het voorjaar van 2020 zijn er expertmeetings geweest. Behalve natuur- en landbouworganisaties waren ook vertegenwoordigers van het bedrijfsleven, Wij Nijkerk, Zon op Nijkerk en enkele betrokken inwoners aanwezig.

Op 28 mei 2020 heeft de gemeente Nijkerk een besluit genomen over de Regionale Energie Strategie 1.0. Onderdeel van dit raadsbesluit is het doen van een haalbaarheidsstudie voor minimaal 2 windturbines langs de A28.

In het raadsbesluit zijn twee zoekgebieden aangewezen langs de A28 voor de windturbines, de zogenaamde noord- en zuidlocatie. Hiertoe is besloten op basis van een ruimtelijke analyse die is uitgevoerd door het onderzoeksbureau Bosch en van Rijn in januari 2020 – in opdracht van de gemeente Nijkerk.

Ook is onderzocht of een m.e.r.-procedure nodig is. In geval van plaatsing van drie of meer windturbines is een plan-m.e.r.-procedure wettelijk verplicht voor het ruimtelijk plan (onder de Omgevingswet: wijziging Omgevingsplan). Ook zijn effecten op Natura 2000 gebieden op voorhand niet uit te sluiten en is mogelijk een passende beoordeling nodig. Ook dit heeft aanleiding gegeven voor het doorlopen van een m.e.r.-procedure. De omgevingsvergunning (onder de Omgevingswet: een omgevingsvergunning voor een milieubelastende activiteit) voor het windpark is, in het geval van de ontwikkeling van 3 windturbines of meer, een m.e.r.-beoordelingsplichtig besluit. In de te doorlopen m.e.r.-procedure wordt om deze reden een gecombineerd plan-/projectMER opgesteld.

3.2 Fase concept Notitie Reikwijdte en Detailniveau (NRD) - 2021

De tweede fase van de m.e.r.-procedure is die van het opstellen van een notitie met een onderzoeksvoorstel voor het op te stellen milieueffectrapport (MER). Dit heet de Notitie Reikwijdte en Detailniveau (NRD). De concept-Notitie Reikwijdte en Detailniveau (cNRD) van het MER duurzame verbinding A28 is in 2021 opgesteld.

De gemeente Nijkerk heeft in deze fase de volgende acties ondernomen op het gebied van participatie:

- De cNRD duurzame verbinding A28 heeft gedurende een periode van 6 weken ter inzage gelegen. De kennisgeving van de publicatie van de cNRD is op 29 september en 6 oktober 2021 gepubliceerd op de gemeentepagina van de Stad Nijkerk. In totaal heeft dat geleid tot 228 zienswijzen van inwoners en 6 adviezen van bestuursorganen.
- Er is een online inspraakavond geweest op 11 oktober 2021.
- Op 27 oktober 2021 is aanvullend een fysieke bijeenkomst gehouden.

Naast de openbare kennisgeving en terinzagelegging zijn bij de planvorming de volgende organisaties geraadpleegd over de cNRD: de gemeenten Amersfoort, Bunschoten en Putten, Rijkswaterstaat Oost Nederland, Alliander, Provincie Gelderland, Ministerie van Defensie en Waterschap Vallei en Veluwe.

Daarnaast is de Commissie voor de m.e.r. op bezoek geweest en gevraagd om een advies uit te brengen over de cNRD. De Commissie voor de m.e.r. heeft haar advies op 15 december 2021

uitgebracht. Dit advies is in te zien op de website van de Commissie voor de m.e.r., www.commissiemer.nl, projectnummer 3535.

3.3 Fase vaststelling NRD – heden, oktober 2023

In deze fase – waarin de gemeente Nijkerk zich nu bevindt – zijn de ontvangen zienswijzen en adviezen beantwoord en op basis daarvan is de onderzoeksopzet voor het op te stellen MER op onderdelen aangepast/aangescherpt. De beantwoording vindt plaats in voorliggende Nota van Beantwoording zienswijzen en adviezen op de Notitie Reikwijdte en Detailniveau van het MER duurzame verbinding A28 (hoofdstuk 5). In voorliggende Nota staan ook de aanpassingen en aanscherpingen van de onderzoeksopzet van het op te stellen MER beschreven (hoofdstuk 4).

Aanvullend op de Nota van Beantwoording is een oplegnotitie Notitie Reikwijdte en Detailniveau opgesteld met de titel Duurzame verbinding A28: wind. Deze oplegnotitie geeft een beknopt overzicht van de uiteindelijke onderzoeksopzet (reikwijdte en detailniveau) van het op te stellen MER voor het projectonderdeel wind. Hierin staat tevens beschreven hoe de scopewijziging en de aanpassingen en aanscherpingen van de onderzoeksopzet hun beslag gaan vinden in het op te stellen MER.

Omdat er twee jaar is verstreken tussen de publicatie van de concept Notitie Reikwijdte en Detailniveau en de beantwoording van de zienswijzen en adviezen, organiseert de gemeente Nijkerk in november 2023 een extra participatiemoment. Dit vindt plaats in de vorm van een informatiebijeenkomst, voor inwoners en voor de maatschappelijke organisaties. Op die bijeenkomsten wordt de scopewijziging en de beantwoording van de zienswijzen en adviezen nader toegelicht. Ook is er gelegenheid om vragen te stellen.

De NRD en de oplegnotitie van de NRD worden uiteindelijk vastgesteld door de gemeenteraad van de gemeente Nijkerk.

3.4 Fase opstellen milieueffectrapport (MER) - 2023-2024

In deze fase wordt op basis van de NRD en oplegnotitie het milieueffectrapport (MER) opgesteld. Daarna volgt een participatieproces:

1. Ter inzagelegging van het milieueffectrapport (MER).
2. Op één of meerdere informatieavonden licht de gemeente Nijkerk het MER toe.
3. Iedereen kan zienswijzen indienen en de Commissie m.e.r. wordt gevraagd het MER te toetsen.
4. De gemeenteraad van Nijkerk neemt een besluit over een voorkeurslocatie.

Hoe werkt de m.e.r.-procedure?

Hoofdstuk 4 Beantwoording zienswijzen en adviezen

Er is op verschillende manieren een zienswijze op de concept-Notitie Reikwijdte en Detailniveau (hierna cNRD) ingediend, via e-mail, telefonisch, mondeling tijdens de informatieavond en via het zaaksysteem. Ook zijn er adviezen ingebracht door betrokken bestuursorganen en organisaties. Sommige indieners hebben al een reactie op hun zienswijze van de gemeente Nijkerk ontvangen. Volledigheidshalve zijn alle ontvangen zienswijzen en adviezen nog eens doorlopen, samengevat, waar mogelijk gebundeld met andere zienswijzen, en voorzien van een antwoord. Het antwoord dat in deze Nota van Beantwoording is gegeven, is leidend.

De antwoorden op alle ingediende, samengevatte en gebundelde zienswijzepunten en adviezen – ook die van zonne-energie en het 150kV station – zijn gebundeld in hoofdstuk 5. De beantwoording van de zienswijzen staat in paragraaf 5.1 en de beantwoording van de adviezen in paragraaf 5.2. Alle indieners van zienswijzen en adviezen ontvangen voorliggende Nota van Beantwoording. Ook wordt de Nota van Beantwoording gepubliceerd.

Per zienswijzepunt of advies is beschouwd of er aanpassing of aanvulling van de reikwijdte of het detailniveau van het op te stellen MER nodig is. Omdat het op te stellen MER zich alleen nog richt op de windenergieontwikkeling langs de A28, is daarbij alleen gekeken naar de relevante zienswijzepunten ten aanzien van windenergie.

Voor het merendeel van de ingebrachte zienswijzen en adviezen over windenergie geldt dat de ingebrachte onderwerpen en /of zorgpunten al onderdeel uitmaken van het onderzoekskader van het op te stellen MER en ook al zijn benoemd in de cNRD. Die zorgpunten zijn de effecten door geluid, inclusief laagfrequent geluid, slagschaduwhinder, effecten op de gezondheid en leefbaarheid waaronder beleving, effecten voor het landschap, ecologische en economische effecten. Andere ingebrachte onderwerpen, die in het MER worden uitgewerkt, zijn de alternatieven (aantal, positionering en hoogtes) die voor windenergie op milieueffecten worden onderzocht.

Onderstaand is een overzicht opgenomen van onderwerpen die leiden tot een aanvulling of aanscherping van de onderzoeksopzet van het op te stellen MER. Deze punten zijn tevens opgenomen in de oplegnotitie Notitie Reikwijdte en Detailniveau Duurzame verbinding A28: wind.

Aanvullingen en aanscherpingen onderzoeksopzet op te stellen MER

De zienswijzen en adviezen hebben geleid tot de volgende aanscherpingen en/of aanvullingen van de onderzoeksopzet, de reikwijdte en/of het detailniveau, van het op te stellen MER:

- Zolang de rijksoverheid geen nieuwe wettelijke kaders heeft vastgesteld voor de toetsing van geluid, mag en zal de gemeente op lokaal niveau op basis van een milieuonderbouwing normen vaststellen. In het MER worden de mogelijkheden hiervoor onderzocht.
- In het beoordelingskader van het op te stellen MER wordt het onderwerp bodemtrillingen niet opgenomen. In het MER zal op basis van beschikbare onderzoeken worden onderbouwd waarom bodemtrillingen door de aanleg en de exploitatie van windturbines niet of zeer beperkt optreden en om die reden niet nader worden onderzocht.
- In het MER wordt een beschrijving (op hoofdlijnen) opgenomen van de kenmerken (type activiteiten, werkzaamheden) van onderhoud en ontmanteling van windturbines. De effectbeoordeling in het MER richt zich alleen op de aanleg- en exploitatiefase van windturbines.
- In het MER wordt de onderbouwing van de te onderzoeken zoekgebieden, waar nodig, aangescherpt en geactualiseerd o.a. op basis van actuele inzichten omtrent de Wespendif.
- Conform het advies van de Commissie m.e.r. over de reikwijdte en detailniveau van het op te stellen MER (projectnummer: 3535, d.d. 15 december 2021) wordt, naast een effectbeoordeling, een beschouwing opgenomen van de stand van zaken omtrent gezondheidseffecten (geluid, slagschaduw, veiligheid) door windturbines. Ook zal worden ingegaan op de inzichten over de verspreiding van fijnstof door windturbines.

- In het MER wordt, conform het advies van de Commissie m.e.r., ook beschouwd welke mogelijkheden er zijn voor financiële en /of sociale participatie.

Hoofdstuk 5 Zienswijzebeantwoording

In dit hoofdstuk is elke ingediende zienswijze en advies voorzien van een correspondentienummer. Zienswijzen kunnen meerdere onderwerpen aanstippen (zienswijzepunten), die elk van een reactie zijn voorzien. Deze tabel toont een samenvatting van de zienswijzepunten. Bij het opstellen van de reactie is ook de oorspronkelijke tekst betrokken. Het kan voorkomen dat meerdere zienswijzen hetzelfde zienswijze punt bevatten, deze zienswijzepunten zijn dan samengevat in een overkoepelde samenvatting en voorzien van één antwoord. Het betreffende antwoord op het zienswijzepunt kunt u lezen in de kolom 'Reactie gemeente Nijkerk'.

5.1 Zienswijze beantwoording

CORRESPONDENTIE-NUMMER	ZIENSWIJZE (SAMENGEVAT)	REACTIE GEMEENTE NIJKERK
1549079, 1213785	Indieners geven aan dat de overheid de grondrechten en EU-wetgeving bij de aanleg van windmolenparken niet mag schenden.	Wij zijn inderdaad gebonden aan de voor in Nederland en Europa geldende wetgeving.
1548645	Indiener vraagt zich af hoe het besluitvormingsproces eruit komt te zien.	In de Inleiding van deze zienswijzennota vindt u uitleg over het vervolg van de procedure.
1212942	Indiener is van mening dat de energievoorziening een landelijke overheidstaak is en geen gemeentelijk taak. Ook vindt de indiener dat Nijkerk moet aansluiten bij de landelijk plannen.	De gemeente Nijkerk vindt dat zij ook een rol heeft bij opwek van duurzame energie en heeft hiervoor het beleid: Routekaart Nijkerk Energieneutraal opgesteld. Daarnaast werkt zij in de Regio Foodvalley mee aan de Regionale Energiestrategie waarin afspraken zijn gemaakt over de opwek van iedere gemeente in de Regio.
1212942	Indiener is benieuwd naar de wijze waarop de gemeente denkt van het aardgas af te gaan en vraagt zich af of hier al landelijk beleid over is. Daarnaast geeft de indiener aan de alternatieven goed te onderzoeken en geen overhaaste beslissingen te nemen.	Het nu op te stellen MER gaat over windenergie, van het aardgas af maakt geen onderdeel uit van het op te stellen MER. De afweging voor alternatieve vormen van energie opwek is voorafgaand aan het MER gemaakt.
1549197, 1213785, 1218288	Indieners geven aan het vermoeden te hebben dat de gemeente altijd al van plan was zoekgebied C als voorkeurslocatie voor windturbines aan te wijzen en dat het geen eerlijk proces was.	In het MER worden zowel locatie A als C onderzocht op haalbaarheid. De gemeente heeft geen voorkeur. De gemeenteraad heeft ervoor gekozen te starten met deze zoekgebieden. In de Routekaart Energieneutraal 2050 is opgenomen dat het streven is om tot 2030 te werken naar minimaal 2 windturbines. Daarna zou er nog gezocht moeten worden naar locaties voor nog 6 turbines. Het is dus niet zo

		dat deze zoekgebieden afgefallen zijn voor windenergie, maar op dit moment niet verder onderzocht worden. Inmiddels heeft de provincie Gelderland in 2020 een voorlopig verbod ingesteld op het afgeven van vergunningen voor windparken binnen een zone van 1 tot 8 kilometer rond de Veluwe in verband met de Wespandief. De resterende zoekgebieden aan de oostkant van Nijkerk vallen in deze zone. Dit zal, in aanvulling op de cNRD, nader worden toegelicht in het op te stellen MER.
1212942	Indiener geeft aan dat de gemeente wel van het gas af wil maar niet wil faciliteren in particuliere alternatieven om stroom op te wekken.	De gemeente zet zich ook in voor particuliere alternatieven om duurzame stroom op te wekken. Op onze website duurzaam-nijkerk.nl kunt u informatie vinden over manieren waarop u zelf duurzame energie kunt opwekken. Hier kunt u vinden welke subsidies en leningen wij faciliteren.
1212287	Indiener vindt dat de gemeente haar inwoners onvoldoende beschermt tegen geluidsoverlast en fijnstof. De tijdelijke maatregelen zijn niet voldoende en lijken permanent te zijn.	In het op te stellen MER wordt tevens beoordeeld in hoeverre er sprake kan zijn van cumulatie van effecten zoals geluidshinder door windturbines en wegverkeerslawaai door de A28. In aanvulling op de cNRD wordt in het MER een overzicht opgenomen van de mogelijke gezondheidseffecten door windturbines. Het onderwerp fijnstof wordt daarin meegenomen.
1220095	Indiener geeft een beeld van de procedurele ontwikkeling van het bedrijvenpand van de afgelopen jaren, met als meest recente punt dat het bedrijf de procedure is gestart voor het aanleggen van zonnepanelen.	De gemeente Nijkerk heeft veel waardering voor bedrijven die zich inspanssen voor duurzame energie.
1549229	Indiener heeft kritiek op de afstemming met de gemeente Amersfoort, en geeft aan nog nooit door die gemeente te zijn benaderd over zonnevelden. Indiener wil niet door twee zonneparken van twee gemeenten worden ingeklemd.	De ontwikkeling van de zonnevelden maakt geen onderdeel meer uit van het op te stellen MER.
1218298 1548842	Indiener heeft twijfels of broeikas effect bestaat. Indiener is tegen windmolens en zonnepanelen in Nijkerk omdat het effect op totale uitstoot CO2 te verwaarlozen is, en niet opweegt tegen de lasten. Indiener wil het signaal geven dat ze tegen 40 ha zon op landbouwgrond is en tegen windmolens.	De wetenschap heeft met grote zekerheid vastgesteld dat de verandering van het klimaat voor het overgrote deel wordt veroorzaakt door de mens. Daarom hebben 194 landen, waaronder Nederland, afgesproken dat tot 2050 de opwarming van de aarde beperkt blijft tot 1,5 graad Celsius. Nederland heeft dit akkoord vertaald in de zogenaamde Klimaatwet. Als gevolg van deze wet is Nederland opgedeeld in dertig regio's die ieder voor zich een zogenaamde energiestrategie hebben uitgewerkt om uiteindelijk in 2025 te komen tot een energie neutrale regio. De gemeente Nijkerk maakt deel uit van de regio Foodvalley. Energieneutraal wil zeggen dat de energie

**1218853, 1549110,
1218564, 1215361,
1215693, 1222215,
1549079, 1215926,
1549050, 1218288,
1214169, 1214256,
1548821, 1217245**

Indieners geven aan vragen te hebben bij de ruimtelijke analyse voor het onderdeel bebouwing waarbij rekening wordt gehouden met een afstand van 400 meter.

die we gebruiken gelijk is aan de energie die we opwekken met duurzame bronnen. Het gaat dus niet alleen om CO2 reductie. De gemeente Nijkerk kiest voor windmolens en zonneparken. Zij is zich ervan bewust dat hieraan nadelen kleven. Helaas zijn er echter op dit moment (nog) weinig andere alternatieven voor de lokale opwek van duurzame energie. Die opwek is nodig om uiteindelijk te komen tot een energie neutrale gemeente in 2050.

De ruimtelijke analyse waarop u doelt is de Ruimtelijke analyse van Windturbines gemeente Nijkerk, opgesteld door Bosch & van Rijn (2020). In deze analyse is een verkenning uitgevoerd naar de geschiktheid van gebieden in de gemeente Nijkerk voor het ontwikkelen van windturbines. Deze verkenning heeft plaatsgevonden op basis van richtafstanden en vuistregels. Deze zijn gebaseerd op wettelijke normen en/of in geval van vuistregels afgeleid vanuit ervaringen. De gehanteerde vuistregel van 400 meter voor geluid, waarop u doelt, is een minimale afstand die is gehanteerd tot 'belemmeringen'. Deze is afgeleid uitgaande van Lden 47 dB en Lnight 41 dB. Deze vuistregel / afstand betreft geen wettelijke norm. De richtafstanden en vuistregel voor geluid zijn gebruikt om rondom 'geluidgevoelige bestemmingen zoals woningen' in beeld te brengen waar het plaatsen van windturbines in ieder geval niet mogelijk is. Doel van deze analyse was het in beeld brengen van mogelijke geschikte gebieden voor windenergie. Bij selectie van zoekgebieden moet uit nader onderzoek blijken of en zo ja hoeveel windturbines er kunnen worden ontwikkeld. In die stap vindt daadwerkelijke toetsing aan wettelijke normen of nog vast te stellen normen plaats. In de ruimtelijke analyse is uitgegaan van een windturbine met een ashoogte van 160 meter en een rotordiameter van 160 meter. De vuistregel voor geluid en slagschaduw is niet gesplitst, omdat geluid de maatgevende bron is. Dat betekent dat als er wordt voldaan aan de vuistregel voor geluid er ook wordt voldaan aan de vuistregel voor slagschaduw. Laagfrequent geluid is niet in de ruimtelijke analyse betrokken. Dit wordt wel beoordeeld op projectniveau, in dit geval in het MER voor de alternatieven voor windenergie langs de A28, in het zuidelijk en noordelijk zoekgebied. In het op te stellen MER wordt tevens beoordeeld in hoeverre er sprake kan zijn van cumulatie van effecten zoals geluidshinder door windturbines en wegverkeerslawaai door de A28. Bij de beoordeling van geluidhinder in het MER wordt gekeken naar het aantal geluidgevoelige objecten binnen

		<p>verschillende geluidcontouren en het aantal geluidgehinderden. Bij de bepaling van de Lden- en de Lnight-waarden wordt conform het 'Reken- en meetvoorschrift windturbines' voor de windturbines uitgegaan van de gemiddelde geluidemissie op basis van de langjarige windverdeling op ashoogte van de windturbines. De afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State heeft bepaald (d.d. 30 juni 2021) dat de normen voor windturbines in het Activiteitenbesluit en de Activiteitenregeling niet meer mogen worden gebruikt voor nieuwe windparken totdat door de Rijksoverheid een strategische milieubeoordeling is gemaakt. In de tussentijd kan de gemeente bij haar vergunningverlening eigen normen stellen, mits deze normen worden voorzien van een actuele, deugdelijke, op zichzelf staande en op de aan de orde zijnde situatie toegesneden motivering. Aangezien er op het moment van deze beantwoording nog geen besluit is van de rijksoverheid, wordt in het MER voor de windturbines langs de A28 onderzocht welke normen de gemeente kan en wil gaan hanteren.</p>
<p>1549079, 1549105, 1549197, 1549224, 1214202, 1214234, 1214186, 1216906, 1214270, 1215746, 1215183, 1214198, 1216660, 1218814, 1214179, 1214707, 1214711, 1213785, 1208285, 1548839, 1219088, 1215188, 1216510, 1219084, 1549208, 1218929, 1216261</p>	<p>Indieners zijn tegen de komst van windturbines en geven hiervoor de volgende redenen. Een toename aan fijnstof vanaf de A28, laagfrequent geluid, slagschaduw, bodemtrillingen, stikstof, waardevermindering van woningen en impact op flora en fauna, verstoring van de rust en het woonplezier.</p>	<p>In het op te stellen MER worden voor zowel het zuidelijk als het noordelijk zoekgebied alternatieven voor windturbineopstellingen onderzocht. In het MER worden de alternatieven beoordeeld aan de hand van een breed opgezet beoordelingskader zoals is opgenomen in de cNRD. Daarin is het merendeel van de door u aangedragen zorgpunten als beoordelingscriteria opgenomen. Bodemtrillingen worden in het MER niet onderzocht. Als gevolg van de aanleg en exploitatie van windturbines vinden geen of zeer geringe bodemtrillingen plaats. Dit wordt in het MER op basis van beschikbare gegevens onderbouwd. In het MER wordt niet ingegaan op mogelijke planschade, het is echter wel mogelijkheid om later mogelijke planschade in te dienen bij de gemeente als er een vergunning is afgegeven. In aanvulling op de cNRD wordt in het MER een overzicht opgenomen van de mogelijke gezondheidseffecten door windturbines. Het onderwerp fijnstof wordt daarin meegenomen. In het MER wordt daarnaast kwalitatief ingegaan op de effecten op de luchtkwaliteit in de aanlegfase. Op basis van de effectbeoordelingen in het MER wordt duidelijk wat windturbines ter plaatse van het zuidelijk en het noordelijk zoekgebied voor effecten hebben.</p>
<p>1216910</p>	<p>Indiener stelt voor een enquête te houden, en verwacht dat er bijna geen bewoners zijn die windmolens willen. Indiener vindt dat de gemeente</p>	<p>De gemeente heeft met de Routekaart Nijkerk Energieneutraal besloten om naast zon- ook windenergie te willen inzetten als duurzame energiebron om op termijn energieneutraal te worden als</p>

	<p>het niet moet doen, en verwijst naar andere gemeentes die ook hebben besloten geen windmolens te plaatsen. Als de gemeente er niet onderuit kan, dan ziet de indiener de windmolens graag zo ver mogelijk van de woonwijken vandaan.</p>	<p>gemeente. Wij kiezen er voor deze verantwoordelijkheid op ons te nemen.</p>
<p>1548842</p>	<p>Indiener wil het signaal geven dat ze tegen 40 ha zon op landbouwgrond is en tegen windmolens.</p>	<p>De gemeente Nijkerk is zich ervan bewust dat er nadelen kleven aan de plaatsing van windmolens en de inrichting van zonneparken. Helaas zijn er echter op dit moment (nog) weinig andere alternatieven voor de lokale opwek van duurzame energie. Die opwek is nodig om uiteindelijk te komen tot een energie neutrale gemeente in 2050. Het is fijn om te lezen dat u ons beleid steunt.</p>
<p>1548864, 1549024, 1549054, 1548859, 1549079, 1549110, 1549217, 1218863, 1214234, 1218550, 1216906, 1216910, 1217916, 1214208, 1217225, 1218929, 1217073, 1216151, 1215399, 1218919, 1217217, 1218814, 1214169, 1214212, 1214231, 1216670, 1214223, 1216667, 1214281, 1218501, 1216553, 1216664, 1217204, 1216241, 1217903, 1217251, , 1548577, 1548645, 1548667, 1548821, 1548667, 1548668, 1548856, 1208107, 1548573, 1548594, 1549001, 1549007, 1210060, 1215976, 1212287, 1217069, 1211692, 1217181, 1218859, 1220095,</p>	<p>Indieners zijn voorstander van de plannen voor de opwek van duurzame energie. Indieners geven aan vragen of kritiek te hebben op het participatieproces en de informatievoorziening.</p>	<p>De gemeenteraad van Nijkerk heeft al op 28 mei 2020 een besluit genomen over de Regionale Energie Strategie 1.0 (RES 1.0). Het doen van een haalbaarheidsstudie voor 2 windturbines langs de A28 maakt deel uit van hetzelfde raadsbesluit. Voor dit besluit zijn in 2019 en januari 2020 in de Schakel bijeenkomsten geweest met inwoners om mee te praten over het lokale duurzaamheidsbeleid. Ook zijn er expertmeetings geweest in het voorjaar van 2020. Hierbij waren behalve natuur- en landbouworganisaties ook vertegenwoordigers van het bedrijfsleven, Wij Nijkerk, Zon op Nijkerk en enkele betrokken inwoners aanwezig. Uit de bijeenkomsten en expertmeetings kwamen de volgende punten naar voren:</p> <ul style="list-style-type: none"> • De opgave om tot 2050 circa 50% energie te besparen is ambitieus. Tegelijkertijd wordt de noodzaak ervan breed onderkend. Dit onderwerp zal de komende jaren elke inwoner en elk bedrijf gaan raken. • Als het gaat om het duurzaam opwekken van energie dient dit primair op daken plaats te vinden. Dit gaat zowel om daken van particulieren, op bedrijventerreinen als op agrarische daken. Ook kunnen gronden aan de randen van dorpen en steden worden benut. • Aanvullende locaties voor het opwekken van wind- en zonne-energie moeten zoveel mogelijk langs infrastructuur (snelwegen en spoor) worden gevonden. <p>In deze gesprekken is ook gebleken dat de omgeving van de A28 als kansrijk gebied voor duurzame opwek wordt gezien. Een eerste inventarisatie heeft duidelijk gemaakt dat er langs de A28 kansen lijken te liggen voor het realiseren van tenminste 2 windmolens.</p>

1549229, 1222215,
1549271, 1214658,
1215693,
1549066, 1213785,
1549079, 1548858
1214251, 1218619,
1217861,
1216471, 1216528,
1214711, 1218288,
1214699

Vandaar dat de raad een besluit voor het doen voor een haalbaarheidsstudie voor 2 windturbines langs de A28 heeft genomen.

De terinzagelegging van de cNRD is de eerste vervolgstap in een haalbaarheidsstudie door middel van een milieueffectenrapport om te komen tot concrete locaties voor windmolens. De cNRD is het plan van aanpak voor de milieustudie die gedaan gaat worden.

Op 29 september 2021 en op 6 oktober 2021 heeft de gemeente een publicatie geplaatst op de gemeentepagina van de Stad Nijkerk. Daarin is aangegeven dat de concept NRD Duurzame verbinding A28 gedurende een periode van 6 weken ter inzage ligt. Tevens is de (online) inspraakavond op 11 oktober 2021 aangekondigd.

Als extra service is daarnaast aan 4500 adressen een brief verstuurd. Voor de (online) inspraakavond kwam de brief bij de bewoners in Holkerveen, Corlaer en Doornsteeg te laat in de brievenbus. Omdat die brief te laat was bezorgd heeft de gemeente op 27 oktober 2021 een tweede (fysieke) inspraakavond georganiseerd die deze keer wel ruim van tevoren is aangekondigd. Waarmee de fout van de te late bezorging in onze ogen is hersteld.

Hoewel de gemeente Nijkerk al langer doende is met duurzaamheid en windenergie en zonnepanelen langs de A12, kwamen de plannen bij een deel van de insprekers alsnog onverwacht. Dat betreft de gemeente. Zij zal in het vervolgproces erop toezien dat inwoners zo goed mogelijk betrokken worden.

1549078

Indiener vraagt of er een m.e.r.-beoordelingsplicht geldt en geeft aan dat windparken onder Europees recht vallen.

Voor de ontwikkeling van een windpark geldt dat er conform het Besluit m.e.r., en onder de Omgevingswet het Omgevingsbesluit bijlage V, sprake is van een mer-beoordelingsplicht. Dat is alleen van toepassing in geval het de ontwikkeling van een windpark betreft, dat wil zeggen 3 windturbines of meer. In het geval dat er een passende beoordeling (Wet natuurbescherming) moet worden opgesteld voor het bestemmingsplan of wijziging omgevingsplan, is er sprake van een plan-m.e.r.-plicht. Voor de ontwikkeling van de windturbines is ervoor gekozen een m.e.r.-procedure te doorlopen en een milieueffectrapport (MER) op te stellen. Daarmee wordt in alle gevallen voldaan aan Europese en nationale wetgeving.

1216194, 1218821

Indieners vinden de hoogte van de windturbines erg fors en vragen zich af of dit niet lager kan.

Kleine windmolens zijn voor de grootschalige opwek van energie onvoldoende. In het MER wordt voor de hoogte en voor het aantal

		<p>mogelijke windturbines per zoekgebied gewerkt met een bandbreedtebenadering. Dat wil zeggen dat voor zowel zoekgebied zuid als voor zoekgebied noord een beoordeling wordt uitgevoerd van opstellingen met zowel lage windturbines als opstellingen met hoge(re) windturbines. De maximale hoogte van de windturbines alsook het aantal windturbines die in het MER worden beoordeeld zijn onder meer afhankelijk van de beschikbare ruimte ten opzichte van bedrijven en woningen en benodigde ruimte tussen windturbines. Door te werken met een bandbreedtebenadering worden zowel de worst case milieueffecten als de best-case milieueffecten in beeld gebracht.</p>
<p>1549032, 1549036</p>	<p>Indieners geven windwokkels (voor op daken) als alternatief voor de grote windturbines en vragen of deze voldoende rendement opleveren.</p>	<p>Windwokkels op daken van bedrijfspanden zijn nu al mogelijk. Deze zijn voor eigen gebruik. Voor de grootschalige opwek van energie zijn deze onvoldoende. Deze worden in het MER daarom niet onderzocht.</p>
<p>1218619, 1218557, 1218550</p>	<p>Indieners geven aan dat windmolens lang niet zo goed zijn voor het milieu en minder rendabel zijn dan andere methodes van groene stroom opwekken.</p>	<p>De gemeente Nijkerk heeft de ambitie om in 2050 energieneutraal te zijn. Dit wordt stapsgewijs in periodes van grofweg 5 jaar uitgevoerd. Na elke periode wordt bekeken of de mix in de opwek van duurzame energie (wind en zon) moet worden bijgesteld of dat er kan worden ingespeeld op innovatieve ontwikkelingen. Voor de opwek van duurzame energie in de gemeente Nijkerk wordt in deze eerste stap uitgegaan van een mix van zon en wind, omdat andere vormen van (grootschalige) CO2 neutrale opwek zoals kernenergie en waterkracht binnen Nijkerk niet voor de hand liggen. Een mix van wind- en zonne-energie is nodig om aan de gestelde ambities te kunnen voldoen. Ze vullen elkaar goed aan, het elektriciteitsnetwerk wordt beter benut, er is een constantere levering van elektriciteit. In het op te stellen MER worden de milieueffecten van de plaatsing van windturbines in beeld gebracht. In de concept NRD is daarvoor een beoordelingskader opgenomen.</p>
<p>1214281</p>	<p>Indiener is geschrokken van de plannen voor windturbines, is voorstander van duurzame energie maar niet op deze manier.</p>	<p>De gemeente Nijkerk is blij te horen dat u voorstander bent van duurzame energie. Jammer dat u het niet eens bent met de manier waarop de gemeente de opwek van duurzame energie wil realiseren.</p>
<p>1548645</p>	<p>Indiener vraagt zich af of ervaringen met windturbines elders wel worden meegenomen.</p>	<p>In het op te stellen MER wordt op objectieve wijze en op basis van vastgestelde methodieken en wettelijke vereisten onderzoek gedaan naar de mogelijkheden van de plaatsing van windturbines binnen de zoekgebieden zuid en noord. Hierbij worden de ervaringen met onderzoek naar andere windparkontwikkelingen betrokken.</p>

<p>1548675</p>	<p>Indiener geeft aan dat er wel rekening wordt gehouden met woningen maar niet met bedrijven. Bedrijven hebben ook last van slagschaduw en geluid. Kan er ook rekening gehouden worden met bedrijven.</p>	<p>In het MER worden niet alleen de effecten op woningen in kaart gebracht. Bij het bepalen van de mogelijke locaties voor windturbines binnen de zoekgebieden wordt tevens beschouwd in hoeverre er ruimtelijke belemmeringen zijn door de aanwezigheid van bedrijven en of beschikbare ruimte, bijvoorbeeld vanuit het oogpunt van externe veiligheid. In de effectbeoordeling wordt ook voor bedrijven beschouwd in hoeverre er sprake kan zijn van slagschaduw.</p>
<p>1548750 1212287, 1211692,1549007, 1548603, 1549110, 1218853, 1549229, 1213693</p>	<p>Indiener wil meegeven dat er goed gekeken moet worden naar hinder, zoals door geluid en schaduw. Indienen vragen voor meer informatie over de hoogte van de windmolens en de concrete aantallen zonnepanelen en windturbines waarmee rekening wordt gehouden in het MER.</p>	<p>In het MER worden de door de indiener benoemde onderwerpen in de effectbeoordeling meegenomen. Het is nu niet te zeggen hoe hoog de turbines worden en wat het aantal wordt. Wel kunnen we iets zeggen over de bandbreedte. Uitgangspunt is namelijk een totale opwekcapaciteit van 0,03Twh, hetgeen neerkomt op 2-3 windturbines. De hoogte van de windturbines zal variëren tussen 150m – 260m inclusief de rotor, afhankelijk van het soort windturbine. In het MER wordt per zoekgebied (zuid en noord) gemotiveerd aangegeven hoeveel windturbines er maximaal mogelijk zijn en wat de effecten zijn. Op basis hiervan neemt de gemeente Nijkerk een besluit. Het aantal zonnepanelen valt buiten het bestek van het MER. Hierover komt later meer informatie beschikbaar (zie hoofdstuk 2.3).</p>
<p>1211692</p>	<p>Indiener maakt bezwaar tegen de plannen voor wind en zon omdat ze niet bijdragen aan de natuur en natuurbeleving.</p>	<p>In het MER worden de alternatieven voor windenergie beoordeeld op een breed scala aan mogelijke milieueffecten. De door u genoemde aandachtspunten maken onderdeel uit van het beoordelingskader voor de effectbeoordeling in het MER en worden in de besluitvorming betrokken.</p>
<p>1549220, 1548638, 1548773, 1218550, 1213822, 1220711, 1214648, 1217079, 1218619, 1218557, 1218929, 1218814, 1214169, 1218288, 1212459, 1222215</p>	<p>Indienen vinden de ontwikkeling van zon en wind bij de op-/afrit Nijkerk Zuid en de wijk Corlaer onwenselijk.</p>	<p>In het MER worden de milieueffecten in beeld gebracht van de plaatsing van windturbines in zoekgebied zuid en in zoekgebied noord. Doel van het MER is om te onderzoeken of en zo ja waar er binnen de zoekgebieden windturbines geplaatst kunnen worden en wat daarvan de voor- en nadelen zijn. Het MER zal inzicht bieden in een breed scala aan mogelijk effecten zoals de geluidsbelasting, landschappelijke effecten, effecten op de natuur en andere mogelijke milieueffecten. Hierbij maken de effecten op de woningen in Corlaer nadrukkelijk onderdeel uit van het studiegebied van de effectonderzoeken. Het MER levert op deze wijze input vanuit milieuopectiek aan de besluitvorming. Het is vervolgens aan de gemeenteraad van Nijkerk om een bestuurlijke afweging te maken.</p>

**1549224, 1218239,
1216914, 1217181,
1218244, 1549308,
1207631, 1218255,
1214711, 1548792,
1549007, 1548837,
1212287, 1208101,**

Indieners hebben vragen of suggesties voor de begrenzing van de zoekgebieden en de plaatsing van de windturbines binnen de zoekgebieden.

In de cNRD zijn het zuidelijke en noordelijk zoekgebied voor windenergie grof en ruim begrensd. Deze zoekgebieden worden in het MER onderzocht, andere zoekgebieden worden niet meegenomen in het MER. In het MER wordt allereerst binnen de zoekgebieden zuid en noord gekeken naar de mogelijke locaties voor de plaatsing van windturbines. Dat betekent dat er binnen de zoekgebieden wordt verfijnd naar mogelijke opstellingen en aantallen windturbines. Deze worden vertaald naar alternatieven die in het MER op effecten worden beoordeeld.

**1214696, 1215746,
1212459, 1214809,
1210009, 1210060,
1549197, 1214273,
1214216, 1218564,
1214795, 1213789,
1214237, 1217073,
1549066, 1549050,
1216910, 1207631,
1218859, 1217069**

Indieners geven aan dat de windturbines te dicht bij woningen worden geplaatst en geven aan dat er andere alternatieven zijn waarbij woonwijken geen overlast ondervinden van windturbines (voorbeelden zijn langs de A28 bij het bedrijventerrein, in het buitengebied, windparken op zee).

Het op te stellen MER heeft tot doel om de mogelijkheden voor de plaatsing van windturbines in de gemeente Nijkerk in zoekgebied zuid en zoekgebied noord in beeld te brengen. Hiertoe worden in het MER ook de mogelijke effecten op woningen onderzocht. In het MER worden de alternatieven in het zuidelijk en noordelijk zoekgebied ook beoordeeld op gezondheidsaspecten zoals geluidhinder, inclusief laagfrequent geluid, slagschaduwinder en zichthinder/ beleving. In aanvulling op de cNRD wordt in het MER een beschouwing opgenomen van de stand van zaken omtrent gezondheidseffecten door windturbines. Op basis van het MER zal blijken wat de effecten zijn en wat de mogelijkheden zijn voor het plaatsen van windturbines. Deze uitkomsten worden vervolgens door de gemeente Nijkerk gebruikt om tot besluitvorming te komen. Alternatieven buiten Nijkerk zoals windparken op zee geven geen invulling aan de Routekaart Energieneutraal 2050 van de gemeente. Voor alternatieven in het buitengebied geldt dat de provincie Gelderland in 2020 een voorlopig verbod ingesteld heeft op het afgeven van vergunningen voor windparken binnen een zone van 1 tot 8 kilometer rond de Veluwe in verband met de Wespindief. De resterende zoekgebieden aan de oostkant van Nijkerk vallen in deze zone. Dit zal, in aanvulling op de cNRD, nader worden toegelicht in het op te stellen MER.

**1208088, 1217073,
1218244, 1548645,
1213785, 1217069
1549312, 1216565**

Indieners hebben vragen over en/of hebben kritiek op en/of maken bezwaar tegen de zoekgebieden van de windmolens. Indieners vinden dat een groot gedeelte buiten beschouwing wordt gelaten omdat het buitengebied uit het onderzoek gelaten is en dat deze gebieden ook onderzocht moeten worden. Ook vragen ze zich af waarom er geen zoekgebied langs de A1 of andere plekken langs de A28 zijn meegenomen.

In de Ruimtelijke analyse (Bosch & van Rijn, 2020) is voor de gemeente Nijkerk in beeld gebracht welke potentiële zoekgebieden er voor windenergie in de gemeente beschikbaar zijn. Aan de hand van belemmeringen is gekeken waar mogelijk ruimte beschikbaar is. Langs de A28 bleek alleen het zuidelijk en noordelijk gebied geschikt voor de ontwikkeling van windturbines. Bij het Randmeer, langs de A1 en bij het bedrijventerrein van Hoevelaken is plaatsing ook niet mogelijk. Onder meer vanwege de ligging in het Gelders Natuurnetwerk.

		<p>De afweging tussen plaatsing langs infrastructuur (A28) of in het buitengebied van Nijkerk is toegelicht in de NRD en is tevens opgenomen in de regionale structuurvisie 1.0 (RES 1.0). De gemeenteraad van Nijkerk heeft op 28 mei 2020 een besluit genomen over de Regionale Energie Strategie 1.0 (RES 1.0). Het doen van een haalbaarheidsstudie voor windturbines langs de A28 maakt deel uit van hetzelfde raadsbesluit.</p> <p>De cNRD is het plan van aanpak voor het onderzoek naar de mogelijke locaties voor de plaatsing van windturbines binnen het zuidelijke en noordelijke zoekgebied. Op basis van het MER zal blijken wat de mogelijkheden zijn en welke effecten er optreden. Deze uitkomsten worden vervolgens door de gemeente Nijkerk gebruikt om tot besluitvorming te komen.</p>
1210168, 1212324	<p>Indieners zijn tegen de plannen voor windturbines vanwege de locatie naast de A28 en de impact op het landschap voor omwonenden. De zicht-impact zou meer oostelijk van de huidige zoeklocaties kleiner zijn en daarom beter geaccepteerd worden.</p>	<p>In het MER worden de alternatieven voor de plaatsing van windturbines in zoekgebied zuid en noord beoordeeld op een breed scala aan (milieu)effecten. Hierbij vindt tevens een beoordeling plaats voor het aspect landschap. Binnen het aspect landschap worden de alternatieven voor windenergie tevens beoordeeld op zichthinder/ effecten op de beleving. Ter ondersteuning van deze effectbeoordeling worden visualisaties opgesteld vanuit verschillende locaties en kijkpunten.</p>
1214183, 1215361 1217245	<p>Indiener is van mening dat als er toch windturbines moeten komen deze op het industrieterrein of tussen bedrijfspanden moeten komen. Locatie A dus. Deze locatie ligt dicht bij het grootste industriegebied van Nijkerk waar ook de meeste grootgebruikers zitten. Dit past dan ook het beste bij de Nationale omgevingsvisie.</p>	<p>De plaatsing van windmolens op een bedrijventerrein heeft zeker voordelen. In het MER worden de voor- en nadelen van de windturbines in de zoekgebieden noord en zuid nader in kaart gebracht.</p>
1548603, 1548816	<p>Indieners vragen zich af of er ook wordt overlegd met Zeewolde en of de windturbines van Nijkerk niet bij de windturbines in de polder kunnen komen. Hier staan al windturbines en zo heeft niemand er last van.</p>	<p>Op dit moment zijn er binnen de RES Food Valley afspraken gemaakt over de inzet van duurzame energie per gemeente. Uitgangspunt is dat elke gemeente in principe minimaal energieneutraal probeert te worden. Pas op het moment dat blijkt dat dit niet mogelijk is kan gekeken worden naar opwek in andere gemeenten. Dat is op dit moment nog niet aan de orde.</p>
1217889, 1549041, 1218550, 1549085, 1214691, 1218239, 1214261,	<p>Indieners maken zich zorgen om nadelige gevolgen van windturbines als deze zo dicht bij woningen komen, zoals in het zuidelijke zoekgebied. Nadelige gevolgen die worden genoemd:</p>	<p>Het op te stellen MER heeft tot doel om de mogelijkheden voor de plaatsing van windturbines in zoekgebied zuid en zoekgebied noord in beeld te brengen. Hiertoe worden in het MER de mogelijke effecten onderzocht. In deze beoordeling worden de door u genoemde</p>

1218619, 1217073,
 1216458, 1214789,
 1215399, 1217826,
 1214169, 1214804,
 1212459, 1218255,
 1219836, ,
 1216266,
 1214621, 1215926,
 1214281, 1218557,
 1213693,
 1548645, 1548667,
 1208107, 1548819
 1218747, 1218591,
 1215212, 1215370,
 1212287,
 1214699, 1214667,
 1214245, 1218298,
 1218288, 1213785,
 1214205, 1218564,
 1214256, 1217903,
 1215361, ,
 1215178,
 1217181, 1216269,
 1218272, 1220095,
 1222215, ,
 1549308, 1217822,
 1216203, 1214652,
 1214658, 1215693,
 , 1218929,
 1218919,
 , 1218550,
 1218859, 1218924,
 1548821, 1218846,
 1548627, 1217069,
 1217245
 1548875

gezondheidsproblemen door geluidsoverlast en trillingen, landschapsvervuiling, slagschaduw, fijnstof en waardevermindering van woningen. Daarnaast zijn er veel (weide)vogels in dit gebied waar de windturbines ook een schadelijk effect op hebben.

aandachtspunten meegenomen. In het MER wordt alleen niet ingegaan op mogelijke planschade, het is echter wel mogelijkheid om planschade in te dienen bij de gemeente als er een vergunning is afgegeven. Op basis van het MER zal pas blijken wat de mogelijkheden zijn en welke effecten er optreden. Deze uitkomsten worden vervolgens door de gemeente Nijkerk gebruikt om tot besluitvorming te komen.

Indiener vindt het onprofessioneel dat er geen link in de brief staat naar de digitale versie van het concept NRD, maar alleen de algemene URL van de gemeente

Inmiddels is per mail een directe link aan u verzonden. In het vervolg zullen we proberen dit beter te doen.

1548854	Indiener vraagt om meer informatie en vraagt zich af of de windmolens waarover wordt gesproken in de brief er hoe dan ook komen	Het op te stellen MER heeft tot doel om de mogelijkheden voor de plaatsing van windturbines in zoekgebied zuid en zoekgebied noord in beeld te brengen. Hiertoe worden in het MER de mogelijke effecten onderzocht. Op basis van het MER zal pas blijken wat de mogelijkheden zijn en welke effecten er optreden. Deze uitkomsten worden vervolgens door de gemeente Nijkerk gebruikt om tot besluitvorming te komen
1548837	Indiener vraagt zich af of het zoekgebied is uitgebreid t.o.v. 2020	Nee, dit betreffen dezelfde zoekgebieden.
1208260	Indiener vindt locatie bij het bedrijventerrein Arkervaart veel geschikter. Indiener noemt als voordelen geen of weinig directe omwonenden en bedrijven in de buurt voor energieafname.	In het MER worden de mogelijkheden voor het plaatsen van windturbines in zoekgebied zuid en noord onderzocht. De alternatieven worden vervolgens op de mogelijke effecten beoordeeld. Uit het MER zal blijken wat de effecten zijn en welke voor- en nadelen de alternatieven hebben. De voordelen/ verschillen ten aanzien van energieafname worden daarin meegenomen.
1548744	Indiener vraagt of de (minimaal) 2 windturbines in het rood omcirkelde gebied kunnen komen.	Indien u met rood omcirkelde gebieden bedoeld de zoekgebieden die in figuur 4 van de cNRD zijn opgenomen, is het antwoord ja. Binnen de zoekgebieden A en C wordt gezocht naar een locatie voor minimaal 2 windturbines.
1212314	Indiener maakt zich zorgen om de geluidsoverlast van de windturbines bij locatie A. Indiener geeft aan hoe verder noordelijk in windlocatie A de windturbines geplaatst kunnen worden, hoe meer draagvlak de indiener verwacht vanuit de wijk. Indiener geeft aan dat het ook goed is om mee te nemen dat in het westelijke deel van de Doornsteeg nog een hoger gebouw (appartementencomplex) gepland is, in de buurt van de Van Ramshorst dealer.	In het MER wordt voor alle te beschouwen alternatieven inzicht gegeven in de effecten van de ontwikkeling van windturbines op geluid. Hierbij wordt tevens beoordeeld of er sprake kan zijn van cumulatie van geluid, zoals van geluid door windturbines met het wegverkeerslawaaai van de A28. Ook wordt in het MER voor alle te beschouwen alternatieven de geluidsbelasting (trillingen) door laagfrequent geluid berekend. Op basis van het geluidsonderzoek zal blijken wat de mogelijke effecten zijn. Voor het plaatsen van windturbines gelden op dit moment geen wettelijke regels over te hanteren afstanden. Doordat het Activiteitenbesluit door de rechter in 2021 buiten werking is gesteld, mogen de daarin opgenomen normen, waaronder die voor geluid, niet worden gehanteerd bij de toetsing van (wind)energieprojecten. De Rijksoverheid stelt hiervoor een planMER op. Zolang de rijksoverheid hierover nog geen besluit heeft genomen, moeten de lokale overheden zelf normen stellen en hiervoor een eigen milieuonderbouwing leveren. In het MER voor de windontwikkeling langs de A28 wordt onderzocht welke normen de gemeente kan en wil gaan hanteren. In de onderzoeken die voor het MER worden uitgevoerd wordt rekening gehouden met alle huidige bebouwing en toekomstige

<p>1218846, 1213834, 1216194, 1549032, 1217073, 1218919, 1218821, 1214804, 1214273, 1212287, 1549220, 1215192, 1548603, 1548667, 1548675, 1548744, 1208107, 1549007, 1549229, 1549036, 1548778, 1210009, 1548638, 1548837, 1208288, 1549140, 1218244, 1208088, 1217069</p>	<p>Indieners geven aan vragen, voorstellen of bezwaren te hebben bij de plaatsing van de zonnepanelen.</p>	<p>bebouwing waarover besluitvorming (bestemmingsplan/omgevingsplan) heeft plaatsgevonden. Die maken onderdeel uit van de zogenaamde referentiesituatie waartegen de effecten zoals geluidshinder en slagschaduw worden afgezet. Het onderdeel zon maakt geen onderdeel meer uit van de reikwijdte van het op te stellen MER. Over de zonnevelden vindt aparte besluitvorming plaats. Verdere informatie hierover volgt als het zover is (zie hoofdstuk 2.3).</p>
<p>1217073, 1217826 1548671, 1215361, 1217245, 1217069</p>	<p>Indieners missen informatie over de gevolgen van een 150kV-station voor de omgeving.</p>	<p>Het onderdeel 150 kV opslag maakt geen onderdeel meer uit van de reikwijdte van het op te stellen MER. Over het 150kV-station vindt aparte besluitvorming plaats. Verder informatie hierover volgt als het zover is (zie hoofdstuk 2.3).</p>
<p>1548675</p>	<p>Indiener geeft aan informatie over infrastructuur te missen in de presentatie, hoe ga je het capaciteitsprobleem oplossen? Wie betaalt dat? Is het tijdig klaar?</p>	<p>Inmiddels is duidelijk dat in Nijkerk sprake is van netcongestie. Hierdoor is het niet meer vanzelfsprekend om wind- en zonneparken aan te kunnen sluiten op het net. Momenteel wordt er zowel landelijk, regionaal als lokaal gewerkt om tot oplossingen hiervoor te komen. De doorlooptijd van windenergie is meerdere jaren waardoor de netcongestie op dat moment opgelost kan zijn. De gemeente is hierover in gesprek met TenneT en Liander en de Nijkerkse bedrijven.</p>
<p>1549271</p>	<p>Indiener uit zorgen over slagschaduw door windturbines en het geluid van een transformatorstation.</p>	<p>Het transformatorstation maakt geen onderdeel meer uit van de reikwijdte van het op te stellen MER. De effecten van slagschaduw door windturbines worden meegenomen in het op te stellen MER.</p>
<p>1216194</p>	<p>Indiener mist informatie over de geluidsproductie van de windturbines. En vraagt zich af of de decibellen boven op de al aanzienlijke geluidsoverlast van de A28 worden bekeken.</p>	<p>In het MER wordt voor alle te beschouwen alternatieven inzicht gegeven in de effecten van de ontwikkeling van windturbines op geluid. Hierbij wordt tevens beoordeeld of er sprake kan zijn van cumulatie van geluid, zoals van geluid door windturbines met het wegverkeerslawaai van de A28. Ook wordt in het MER voor alle te</p>

<p>1549110, 1549140, 1208288, 1548856, 1218288, 1217826, 1548836, 1548820, 1548816, 1218846</p>	<p>Indiener mist in de NRD een beschrijving hoe er weging wordt gegeven aan het afval dat zal ontstaan door het plaatsen van zonnevelden en windturbines. Is het duidelijk hoe de afweging is tussen de berg afval die zal ontstaan als de turbines en panelen aan hun einde levensduur zijn? En hoe zich dat verhoudt tot bijvoorbeeld het afval van kernenergie? Ook staan windturbines erom bekend dat de olie die gebruikt wordt ook zeer milieubelastend is. Hoe wordt dat gewogen? Zowel bij het afvoeren van de olie aan het einde van de gebruiksduur, als bij het lekken van deze olie gedurende de bedrijfsduur. Indiëners missen informatie over de onderhoudsfase en de ontmantelingsfase.</p>	<p>beschouwen alternatieven de geluidsbelasting door laagfrequent geluid berekend. Het onderdeelzon maakt geen onderdeel meer uit van de reikwijdte van het op te stellen MER. Over de zonnevelden vindt aparte besluitvorming plaats. Verder informatie hierover volgt later (zie hoofdstuk 2.3). In het MER worden voor de windturbines de mogelijke milieueffecten in kaart gebracht tijdens aanleg- en gebruiksfase. Andere vormen van duurzame energie zoals kernenergie maken geen onderdeel uit van de opgave van de gemeente Nijkerk, kernenergie is een opgave die bij het Rijk ligt. . De gemeente wil bij duurzame opwekprojecten afspreken dat het oorspronkelijke grondgebruik na de vergunningsperiode weer mogelijk moet zijn. Denk hierbij onder andere aan de bodemkwaliteit. Ook geldt er een opruimplicht en dat materialen worden gerecycled aan het eind van de levensduur. In het MER wordt, in aanvulling op de cNRD, een beknopte toelichting over de onderhoudsfase en ontmantelingsfase opgenomen.</p>
<p>1549140</p>	<p>Indiener mist bij de MER het onderdeel esthetisch. Hoe mooi/lelijk wordt het straks?</p>	<p>Het esthetische deel wordt meegenomen in de beoordeling van de landschappelijke effecten. Hierbij wordt gekeken naar het optreden van zichthinder en of effect op belevingswaarde. Deze beoordeling zal worden ondersteund door visualisaties vanaf verschillende locaties en kijkpunten.</p>
<p>1218924, 1213693</p>	<p>Indiëners geven aan dat de gemeente eerder (2001 en 2006) heeft laten weten dat er geen sprake zou zijn van windturbines op deze locaties.</p>	<p>Sinds 2006 zijn de inzichten over duurzaamheid en klimaat veranderd. Zo is in 2019 een landelijk klimaatakkoord opgesteld dat doorwerkt in het beleid van andere overheden. Ook de gemeente Nijkerk heeft haar beleid hierop aangepast in de routekaart Nijkerk Energieneutraal 2050. Er is dus sprake van voortschrijdend inzicht waardoor nu een andere afweging wordt gemaakt.</p>
<p>1218924</p>	<p>Indiener geeft aan dat er niet wordt ingegaan op de gebruikssituatie en geeft aan dat de windturbines negatieve effecten op de sportvisplas/vereniging zullen hebben. Met name de extra geluidsoverlast en de achtergrond van een doorlopende beweging van de wieken zullen een zeer nadelig effect hebben op de gebruiksmogelijkheden en daarmee op ledenaantal, waarde en op de exploitatie van de vereniging.</p>	<p>In het MER worden de effecten door geluid en slagschaduw beoordeeld voor geluidgevoelige objecten/ gebouwen. Recreatieve voorzieningen zijn niet als zodanig aangemerkt in de wet (Wet geluidhinder, Omgevingswet). In het MER worden de effecten op recreatie wel beschouwd en wel onder het aspect ' economie '.</p>

1212942	Indiener mist informatie over hoe de gemeente de plannen gaat financieren.	Het MER behandelt de mogelijke milieueffecten van de alternatieve locaties voor windturbines. De financiële consequenties van plaatsing van de windturbines komen later aan bod. Dit is geen onderdeel van de MER.
1549110	Indiener geeft aan dat als er mogelijk in de toekomst opslag en productie van waterstof plaats zal vinden in het zoekgebied voor onderstation en energieopslag, alle mogelijke effecten van de opslag en productie van waterstof nu meegenomen moeten worden in de MER, omdat het doel is om deze activiteit te bundelen met de plaatsing van de turbines. Als de turbines op een bepaalde locatie worden geplaatst komt daar ook de opslag. Moet dus als geheel beoordeeld worden. De ondernemer vraagt of de gemeente in staat is om alle effecten van deze activiteit nu al te beoordelen. Als dat niet zo is moet de opslag en productie van waterstof geschrapt worden uit de plannen.	De gemeente Nijkerk volgt de ontwikkeling van waterstof op de voet, maar er zijn nog geen concrete plannen voor opslag en productie van waterstof. De effecten hiervan worden dan ook niet in het MER beoordeeld.
1218288	Indiener geeft aan dat er nog geen effect is meegenomen in het geval dat er in Nederland te veel windenergie wordt geproduceerd en dat de energie regelmatig voor bodemprijzen op de markt gezet moet worden.	In het kader van de Regionale Energie Strategie (RES) is bepaald welke opgave er voor de gemeente Nijkerk is voor de ontwikkeling van zon en windenergie. De opwek door middel van windturbines zal nodig zijn om de energieambities van Nijkerk te behalen. Het op te stellen MER richt zich op de mogelijkheid voor het plaatsen van windturbines binnen de zoekgebieden noord en zuid en de milieueffecten die als gevolg van deze ontwikkeling kunnen optreden.
1217903	Indiener vraagt in hoeverre de klimaatdoelen worden behaald met de voorgestelde 11 windmolens en zonnepark.	Zoals is aangegeven in de cNRD gaat de gemeente stapsgewijs aan de slag om invulling te geven aan de ambitie om in 2050 energieneutraal te zijn. De ontwikkeling van windturbines en een zonneveld langs de A28 is de eerste stap om invulling te geven aan deze ambitie. Per periode van grofweg 5 jaar wordt vastgesteld welk aandeel energie duurzame opgewekt zou moeten worden. Na elke periode vindt een evaluatie plaats. Dit geeft de mogelijkheid om tijdig te kunnen bijstellen in de mix in de opwek van duurzame energie (wind en zon), in te kunnen spelen op innovatieve ontwikkelingen en de sporen energiebesparing en de opwek van duurzame energie met elkaar in balans te houden.
1217903	Indiener vraagt welke CO2-reductie wordt behaald?	In het op te stellen MER zal hierop worden ingegaan op het aspect 'Duurzame energieopbrengst en vermeden emissies'.

<p>1217903</p>	<p>Indiener vraagt welke alternatieven zijn onderzocht? Is er bijvoorbeeld gedacht aan VAWT (Vertical Ax Wind Turbine). Dit veel kleinschaliger, maar met veel minder impact hetzelfde kan opleveren.</p>	<p>In bijlage E van de cNRD is een Quick scan opgenomen over duurzame energieopwekking. In deze quick scan zijn innovatieve technieken opgenomen voor het opwekken van wind- en zonne-energie en is een afweging opgenomen opzichte van reguliere technieken. In deze quick scan is ook VAWT opgenomen. De conclusie is dat deze niet rendabel wordt geacht gezien de opgave waar de gemeente Nijkerk voor staat. In deze QuickScan is ook voor de overige beschouwde innovatie technieken van energieopwekking met windenergie geconcludeerd dat er op dit moment en binnen de termijn van 5 jaar er geen alternatieven zijn, die zich kunnen meten aan de prestaties en toepasbaarheid van reguliere windturbines.</p>
<p>1218244</p>	<p>Indiener geeft aan dat niet duidelijk is wanneer het raadsbesluiten, besluiten van B&W of voorlopige ambtelijke keuzes betreft. Ook is niet duidelijk of de Notitie, hoewel in opdracht van de gemeente, onder de verantwoordelijkheid van de gemeente of Arcadis is uitgebracht (geen disclaimer) en welke onderdelen nog ter discussie staan.</p>	<p>De cNRD betreft de voorgestelde onderzoeksopzet voor het op te stellen MER. Deze is opgesteld door Arcadis, in opdracht van de initiatiefnemer, zijnde B&W van de gemeente Nijkerk. De te hanteren reikwijdte en detailniveau wordt bepaald door het bevoegd gezag, de gemeenteraad van Nijkerk. Hierbij is onafhankelijk advies ingewonnen bij de Commissie voor de milieueffectrapportage. Dat advies wordt voor de windenergieontwikkelingen 1:1 overgenomen. Het uitvoeren van een haalbaarheidsstudie voor windturbines langs de A28 maakt deel uit het raadsbesluit d.d. 28 mei 2020 over de Regionale Energie Strategie 1.0 (RES 1.0). Over de daadwerkelijke ontwikkeling van windturbines in zoekgebied zuid en /of noord heeft nog geen besluitvorming plaatsgevonden. In het op te stellen MER wordt allereerst in beeld gebracht wat de mogelijkheden zijn en welke effecten er kunnen optreden voor het milieu, omwonenden en de omgeving. Op basis van het MER zal blijken wat de effecten zijn en wat de mogelijkheden zijn voor het plaatsen van windturbines. Deze uitkomsten worden vervolgens door de gemeenteraad van de gemeente Nijkerk gebruikt om tot besluitvorming te komen. Deze besluitvorming betreft het al dan niet planologisch bestemmen van windlocaties in een wijziging van het Omgevingsplan en afgeven van een omgevingsvergunning.</p>
<p>1218244</p>	<p>Indiener pleit voor temporisering van de uitgifte van grond om ruimte te behouden voor alle windmolens die hier (De Flier) potentieel, voor en na 2030, geplaatst kunnen worden.</p>	<p>Zoals het er nu uitziet zullen de windturbines niet landen op gronden die uitgeefbaar zijn. Dit is dus niet aan de orde.</p>
<p>1549229</p>	<p>Indiener geeft aan dat het onduidelijk wat de status is van de dingen die worden verkend, wie de</p>	<p>De ter inzage van de cNRD is de eerste vervolgstap in een haalbaarheidsstudie om via onderzoek in het milieueffectenrapport te komen tot concrete locaties voor windturbines. Op basis van het MER</p>

	initiatiefnemer is, en hoe concreet en dus ook haalbaar het plan is.	zal blijken wat de effecten zijn en wat de mogelijkheden zijn voor het plaatsen van windturbines. Deze uitkomsten worden vervolgens door de gemeente Nijkerk gebruikt om tot besluitvorming te komen. Deze besluitvorming betreft allereerst de haalbaarheid en bij positieve bevinding vastlegging in een ruimtelijk plan (in de vorm van een wijziging Omgevingsplan). Ook wordt het MER benut in de benodigde vergunningprocedure (omgevingsvergunning). Voor het omgevingsplan is B&W van de gemeente Nijkerk de initiatiefnemer en de gemeenteraad is bevoegd gezag. Voor de omgevingsvergunning zal een projectontwikkelaar optreden als initiatiefnemer.
1549229, 1208288	Indieners geven aan dat de mate waarin inwoners en de leefomgeving profiteren van de plannen moet worden opgenomen in het MER.	In het op te stellen MER wordt, in aanvulling op de cNRD, aandacht besteed aan de wijze waarop invulling kan worden gegeven aan financiële participatie, bijvoorbeeld in de vorm van een omgevingsfonds. Elk grootschalig zon of windproject zal per geleverde Mw een bijdrage van 0,50 Euro aan dit fonds afdragen. Het Omgevingsfonds kan maatregelen financieren die de leefomgeving, biodiversiteit en/of duurzaamheid bevorderen.
1549229	Indiener vraagt hoe de verlichting van windturbines wordt meegenomen in de beoordeling.	De verlichting van windturbines wordt meegenomen in de effectbeoordeling van de windturbines. Zo is dit een deelonderwerp bij de beoordeling van ecologie alsook landschap (beleving)
1549229	Indiener vindt dat "invloed op recreatie en toerisme" beter moet worden uitgelegd en uitgewerkt.	De te hanteren methodiek van het criterium "invloed op recreatie" wordt uitgewerkt en toegelicht in het op te stellen MER.
1549229	Indiener vindt tabel 2-2 te subjectief, en wil graag een uitgewerkt beoordelingskader zien.	Het beoordelingskader en de te hanteren methodiek wordt verder uitgewerkt in het op te stellen MER. Per aspect en beoordelingscriterium zal expliciet worden toegelicht wat er wordt beoordeeld en op welke wijze de effectbeoordeling (toekenning van effectscores) plaatsvindt.
1213693, 1222215	Indieners trekken in twijfel of de gebruikte informatie actueel, goed en objectief is.	In het op te stellen MER wordt op objectieve wijze en op basis van vastgestelde methodieken en wettelijke vereisten onderzoek gedaan naar de mogelijkheden van de plaatsing van windturbines binnen de zoekgebieden zuid en noord.
1217181, 1214169	Indieners vinden dat er onvoldoende transparantie is gegeven over het percentage aan duurzame energie dat er reeds wordt opgewekt binnen de gemeente	De huidige duurzame opwek is geen onderdeel van het MER. Voor een actueel overzicht van de doelstellingen en de voortgang duurzame energie verwijzen wij graag naar de Routekaart energieneutraal Nijkerk 2050. Deze kunt u vinden op duurzaam-nijkerk.nl.
1218244	Indiener heeft kritiek op de onderzoeksprocedure en de keuzes die door de gemeente hierin zijn gemaakt.	De cNRD betreft een conceptnotitie. Op basis van de zienswijzen en adviezen naar aanleiding van de cNRD wordt beschouwd in hoeverre de onderzoeksopzet voor het op te stellen MER moet worden

		aangescherpt of aangepast. In het MER worden de effectbeoordelingen uitgevoerd door gerenommeerde bureaus en specialisten op het gebied van de verschillende aspecten / thema's die in het beoordelingskader zijn opgenomen. De resultaten van het uiteindelijke milieuonderzoek wordt in het op te stellen MER opgenomen.
1217245, 1215361	Indieners wijzen erop dat door de gemeente werd geschreven dat er wettelijke regelgeving is zodat er alleen plaatsing van windturbines mogelijk zou zijn op 2 locaties langs de A28. In de NRD wordt alleen gesproken over de Nationale Omgevingsvisie.	Er is niet verwezen naar wettelijke regelgeving maar naar een de Ruimtelijke analyse van Windturbines gemeente Nijkerk, opgesteld door Bosch & van Rijn (2020). In deze analyse is een verkenning uitgevoerd naar de geschiktheid van gebieden in de gemeente Nijkerk voor het ontwikkelen van windturbines. Deze verkenning heeft plaatsgevonden op basis van richtafstanden en vuistregels. Deze zijn gebaseerd op wettelijke normen en/of in geval van vuistregels afgeleid vanuit ervaringen. Hier zijn zoekgebieden uit voorkomen.
1549140, 1549213, 1429561, 1429568, 1548573, 1548584, 1548584, 1548594, 1548603, 1549007 1218244	Indieners geven aan dat de kaart met zoekgebieden voor zon en wind erg onduidelijk was, indieners ontvangen graag een duidelijker kaartje.	In het MER zal voldoende leesbaar kaartmateriaal worden opgenomen.
1214801, 1549079, 1215178, 1214795, 1214617, 1216261 1216906, 1218550, 1217916, 1214208, 1214691, 1216238, 1217817, 1217225, 1214251, 1217861, 1216151, 1216471, 1217217, 1215192, 1218501, 1216528, 1214212, 1214231, 1216670, 1214223, 1216667, 1215976, 1214234, 1216553, 1215212, 1214216, 1216664, 1212287,	Indiener aan dat de onderschriften en kleuraanduidingen bij kaarten niet altijd uniform zijn. Indieners geven aan dat het bewezen is dat windturbines laagfrequente geluiden produceren die schadelijk zijn voor de volksgezondheid en het woongenot. Daarom moeten windturbines op voldoende afstand van woningen geplaatst worden. Ook wordt aangegeven dat uit diverse onderzoeken blijkt dat de wieken geluidshinder veroorzaken. Indieners maken zich zorgen om verstoring door trillingen, continu geluid en constante zoom. Wordt laagfrequent geluid ook onderzocht in het MER? De gemeente moet de belangen van bewoners in verband met laagfrequent geluid beschermen. Indieners benadrukken daarnaast dat ook de effecten van gezondheidsrisico's op de langere termijn bekeken moeten worden: geluidsoverlast van windturbines kan leiden tot negatieve effecten	De gemeente Nijkerk neemt uw suggesties voor het kaartmateriaal mee in het MER. In het MER wordt inzicht gegeven in de geluidseffecten van de te plaatsen windturbines op de omgeving. Hierbij wordt tevens beoordeeld of er sprake kan zijn van cumulatie van andere geluidsbronnen zoals van het wegverkeerslawaai van de A28. Bij deze effectbeoordeling worden de mogelijke gezondheidseffecten door geluid bepaald door toetsingen uit te voeren onder de wettelijke norm. In het MER wordt ook de geluidsbelasting (trillingen) berekend als gevolg van laagfrequent geluid. Bij het berekenen daarvan wordt gebruik gemaakt van het reken- en meetvoorschrift windturbines. Uit de effectbeoordeling zal blijken of er effecten kunnen worden verwacht door (laagfrequent) geluid. In het MER onderzoekt de gemeente ook welke geluidnormen de gemeente kan gaan hanteren voor de vergunningverlening. Voor het plaatsen van windturbines gelden op dit moment namelijk geen wettelijke regels over te hanteren afstanden. De rechter heeft het Activiteitenbesluit hiervoor in 2021 buiten werking gesteld. De

<p>1217204, 1217069, 1216241, 1217251, , 1548834, 1548792, 1216269, 1216910, 1217221, 1218821, 1217181, 1213693, 1549312, 1548832, 1212314, 1218288, 1215399 1214169, 1549224, 1548748 1549079, 1548857, 1549290 1215197, 1214297, 1213822, 1212459, 1218853, 1218557, 1548778, 1548779, 1548780, 1548785, 1548822, 1548786, 1216458, 1208260, 1214795, 1218272, 1218619, 1217073, 1215693, 1218814 1212314</p>	<p>op de gezondheid. Indieners adviseren strengere geluidsnormen te hanteren. Er wordt aangegeven dat er nu al sprake is van geluidsoverlast van de A28, en trein en vliegverkeer en dat deze overlast zal toenemen met de plaatsing van windturbines. In plaats van de hinder te beperken, wordt er hinder toegevoegd.</p>	<p>Rijksoverheid stelt momenteel een planMER op. Zolang moeten de lokale overheden zelf normen stellen en hiervoor een eigen milieuonderbouwing leveren. Trillingen die door een windturbine in de bodem worden veroorzaakt zijn niet meetbaar op afstanden groter dan enkele meters van de windturbine. Deze worden daarom niet onderzocht in het MER. In het MER wordt hierover, in aanvulling op de cNRD, wel een onderbouwing opgenomen. Mede op basis van de uitkomsten van het MER bepaalt de gemeente Nijkerk of het plaatsen van windturbines mogelijk is en zo ja, op welke locaties en onder welke voorwaarden.</p>
<p>1549192</p>	<p>Indiener vraagt of een uitkomst van de m.e.r.-procedure kan zijn dat er een vergelijking gemaakt wordt tussen de geluidsoverlast van de HAWT turbines of de 'dorpsmolens'?</p>	<p>In het MER wordt geen onderzoek gedaan naar het plaatsen van HAWT-turbines of 'dorpsmolens'. Wel heeft de gemeente beleid opgesteld voor Boerderijmolens.</p>
<p>1549192</p>	<p>Indiener geeft aan dat er kans is op trilling in de huizen door windturbines. Het plaatsen van een windmolen direct naast het bed van de A28 is een specifieke situatie met groot risico op vlakke golven in het subsone domein. Het lijnvormig bed van de A28 kaatst de trillingen onder de stad Nijkerk door. Indiener mist in de NRD, dat dit onderwerp onderzocht gaat worden.</p>	<p>Naar bodemtrillingen door windturbines zijn verschillende onderzoeken verricht. Bodemtrillingen zullen met name voorkomen gedurende de constructiefase, tijdens het heien. Bodemtrillingen tijdens de exploitatiefase, bijvoorbeeld veroorzaakt door het draaien van de rotorbladen, zijn vele malen kleiner dan de bodemtrillingen die tijdens de constructiefase tijdelijk zullen voorkomen. Omdat de intensiteit van bodemtrillingen exponentieel afneemt met de afstand tot de trillingsbron zullen bodemtrillingen tijdens de exploitatiefase van windturbines bij woningen in de omgeving niet waarneembaar zijn. In het MER worden bodemtrillingen door de aanleg en de exploitatie van windturbines om deze reden niet onderzocht. Wel wordt dit, in</p>

		aanvulling op de cNRD, het MER op basis van beschikbare onderzoeken onderbouwd.
1549110	Indiener vindt dat in de NRD/MER rekening gehouden moet worden met de stapeling van hinder. De wijk waar de indiener woont heeft afhankelijk van de windrichting al geluidsoverlast van de snelweg of de trein. Daar kan niet veel meer bij. Er zal dus ook een model moeten worden gemaakt voor de toekomstige geluidshinder van de snelweg A28. Met welke maximumsnelheden en type wegdek zal er dan rekening worden gehouden?	In het MER wordt een beoordeling uitgevoerd van de effecten door geluid van windturbines. In dit geluidsonderzoek wordt tevens gekeken naar cumulatie (stapeling) van geluid, zoals cumulatie van geluid door windturbines en geluid door de snelweg (A28). In het MER worden de gehanteerde uitgangspunten van het geluidsonderzoek opgenomen.
1217069, 1217073	Indiener stellen een vraag over overige risico's bij energieopslag naast bodemtrillingen en laagfrequent geluid.	Energieopslag en de milieueffecten daarvan worden niet meegenomen in het MER. De plannen voor energieopslag worden separaat uitgewerkt.
1218550, 1214686, 1218619, 1212459, 1218557, 1548785, 1548832, 1548822, 1548816, 1548792, 1548786, 1549054, 1549079, 1215746, 1216269, 1218272, 1220095, 1549312, 1548832, 1210168, 1212324,	Indiener zijn tegen de plaatsing van windturbines vanwege zorgen om overlast door slagschaduw en knipperlichten.	Het MER zal inzicht bieden in de effecten door slagschaduw en knipperende lichten en andere mogelijke milieueffecten op de omgeving.
1548744	Indiener vraagt op welke niveau naar slagschaduw wordt gekeken, op huisniveau of straatniveau?	In het MER wordt slagschaduwonderzoek op het niveau van woningen en bedrijven.
1218288	Indiener geeft aan dat bij slagschaduw een aantal factoren dienen te worden meegenomen in de metingen en berekeningen: - Windlocatie C 'Zuid/De Flier' is gelegen ten zuidwesten van een grote woonwijk. Deze wijk zal hinder van slagschaduw hebben in de avond wat zwaarder is dan 's ochtends; -meewegen dat overlast voor woningen meer negatief effect heeft op gezondheid en welbevinden in de woonwijk ten opzichte dat een windturbine op dezelfde afstand van een bedrijf;	Het MER zal inzicht bieden in de effecten door slagschaduw bij omliggende woningen en bedrijven. Deze effectbeoordeling wordt uitgevoerd door een deskundige op het gebied van geluid en slagschaduwonderzoek door windturbines. De door u aangehaalde 400 meter is gehanteerd in het onderzoek (ruimtelijke analyse) van Bosch en van Rijn om te komen tot grove aanduidingen van mogelijke zoekgebieden voor windenergie. In het op te stellen MER en daarvoor uit te voeren slagschaduwberekeningen speelt deze 400 meter geen rol. Om effecten door slagschaduw te bepalen, worden in het MER slagschaduwberekeningen uitgevoerd en het aantal woningen en bedrijven bepaald dat slagschaduwonderzoek kan ondervinden.

	<ul style="list-style-type: none"> - onderbouwing van de gemelde afstand van 400 meter (NRD blz. 35) ten opzichte van een woonwijk; - de meeste recente minimale wettelijke (Nederlandse en Europese) regels in acht nemen; - inzichten van deskundigen gebruiken rondom de leefbaarheid in de praktijk rondom windmolens; - de effecten moeten worden gemeten en gepresenteerd per locatie/plangebied. 	
<p>1549079, 1549224, 1216906, 1216910, 1213822, 1214208, 1216238, 1217817, 1217225, 1214251, 1217861, 1217073, 1216471, 1217217, 1218501, 1214169, 1216528, 1214212, 1212459, 1214231, 1216670, 1214223, 1216667, 1214281, 1215976, 1216553, 1216664, 1217204, 1216241, 1216269, 1217251, 1268969, 1548745, 1548748, 1548792, 1214234, 1215212, 1214798, 1214795, 1214241, 1217916, 1218255, 1214216, 1217069</p>	<p>Indieners zijn tegen de plaatsing van de windturbines vanwege horizonvervuiling, aantasting van de identiteit van de wijken in de omgeving. Windturbines doen af van het karakter van het landschap, het uitzicht en passen niet bij de omgeving.</p>	<p>In het MER wordt onderzocht in hoeverre het mogelijk is om windturbines te plaatsen langs de A28, in zoekgebied zuid en zoekgebied noord. Er wordt gekeken naar de landschappelijke effecten waaronder zichthinder en belevingswaarde. Deze beoordeling zal worden ondersteund door visualisaties vanuit diverse locaties en kijkrichtingen. Ook de mogelijke effecten door slagschaduw op woningen en bedrijven worden onderzocht. Verder wordt in het MER een breed scala aan milieueffecten onderzocht, uiteenlopend van onderzoek naar de leefbaarheid en gezondheid (geluid, slagschaduw, veiligheid) en economische effecten. Op basis van de resultaten van deze onderzoeken, kan de gemeenteraad van Nijkerk een bestuurlijke afweging maken of en zo ja er windturbines toelaatbaar zijn en onder welke voorwaarden.</p>
<p>1549229</p>	<p>Indiener vindt kwalitatieve beoordeling van landschap niet transparant.</p>	<p>Kwalitatieve beoordeling wil zeggen dat de beoordeling wordt uitgevoerd op basis van expert judgement. Dit is een inschatting van een of meerdere deskundigen op basis van kennis en ervaring. In het MER wordt de beoordelingsmethodiek hiervoor uitgewerkt en toegelicht, waardoor de beoordeling methodisch en navolgbaar is.</p>
<p>1218244</p>	<p>Indiener wijst op de motie van de raad om bij keuzes inzake woningbouw het landschap leidend te laten zijn. Indiener vindt dat het logisch zou zijn</p>	<p>Bij de afweging om binnen de gemeente Nijkerk windenergie te onderzoeken in de zoekgebieden zuid en /of noord is landschap nadrukkelijk meegewogen. Door te kiezen voor het principe</p>

	dit evenzeer voor zonnevelden en windmolens zo te laten zijn.	'concentreren en bundelen' wordt het buitengebied ontzien van risico's op het aantasten van de kenmerken en identiteit van het buitengebied. In het MER worden de zoekgebieden zuid en noord nader onderzocht op landschappelijke effecten. Deze beoordeling zal worden ondersteund door visualisaties vanuit diverse locaties en kijkrichtingen. Deze informatie wordt betrokken in de politieke afweging omtrent de ontwikkeling van windenergie in de zoekgebieden. De ontwikkeling van zonne-energie maakt geen onderdeel meer uit van het op te stellen MER.
1218244	<p>Indiener pleit ervoor locatie, aantal en hoogte gekoppeld af te wegen gezien de kwetsbaarheid van de landschappen als Arkemheen en in het bijzonder het polderlandschap en de mogelijke tiphoogte van 200m.</p> <p>Indiener stelt dat gezien de status van Arkemheen als Nationaal Landschap en de bijbehorende kernkwaliteiten (Omgevingsverordening) landschap net als ecologie een volwaardige benadering verdient.</p> <p>Indiener pleit ervoor De Flier en omgeving een maximale kans te geven om als alternatief voor Smitspol/Arkervaart te dienen en van absolute bundeling in de toekomst (incl. > 2030) af te zien wanneer dat ten koste van de polder Arkemheen zou gaan.</p>	<p>In het op te stellen MER worden de alternatieven voor de windturbines in zoekgebied zuid en zoekgebied noord beoordeeld op landschappelijke effecten en cultuurhistorie. Ook de effecten op polder Arkemheen als Nationaal Landschap worden expliciet beoordeeld. Deze en de overige milieuinformatie wordt door de gemeenteraad van Nijkerk in de besluitvorming betrokken.</p> <p>De alternatieven voor de windturbines variëren in aantal windturbines, hoogte en rotordiameter.</p>
1549271	Indiener is tegen het plaatsen van windturbines wegens de contradictie met de woonvisie van de gemeente Nijkerk waarin geen hoge gebouwen gebouwd mogen worden.	Een windturbine is geen gebouw, dus de woonvisie is hierop niet van toepassing. In de omgevingsvisie gemeente Nijkerk 2040 worden op enkele locaties overigens hogere gebouwen toegestaan.
1216194, 1549085, 1549079, 1549102, 1214801, 1208288, 1218924, 1214212, 1216266, 1268969, 1217069, 1218298, 1218272, 1217073, 1548745, 1549054	Indieners geven aan dat in het MER de effecten op vogels moeten worden meegenomen. Indieners geven aan dat windturbines de leefgebieden van vogels zullen verstoren en dat de komst van windturbines kan leiden tot vogelsterfte door botsing met de wieken.	In het MER worden de effecten op beschermde natuurgebieden en op beschermde dieren en planten nader onderzocht en beoordeeld. Hierbij worden onder meer de effecten beoordeeld op het weidevogelgebied en Natura 2000 gebied Polder Arkemheen en op effecten voor dieren zoals voor vogels. Voor vogels wordt onder meer gekeken naar mortaliteit door aanvaringen met windturbines, maar ook naar effecten als verstoring en ruimtebeslag. Daarnaast worden ook de indirecte (niet-dodelijke) gevolgen, zoals verstoring door habitatverlies, geluid en barrièrewerking beoordeeld/meegenomen.

1218924, 1208288	Indiener maakt zich zorgen over de effecten (zoals stress, verwonding en dood maar ook gedragsverandering) als gevolg van laagfrequent geluid op vissen in de plas Watergoor.	In het MER worden de effecten van windturbines op beschermde flora en fauna onderzocht. Bij laagfrequent geluid wordt er alleen gekeken naar de mogelijke gezondheidseffecten op de mens.
1548748, 1548832	Indieners geven aan dat de windmolens lijken te komen in een gebied waar aanvliegroutes van vogels zijn, waar ooievaars broeden en vleermuizen leven. Indieners vragen aandacht hiervoor in het MER.	In het MER worden de effecten op beschermde dieren en planten nader onderzocht en meegenomen. Voor ieder concreet windproject dienen de directe (dodelijke) gevolgen, zoals mortaliteit door aanvaringen van vogels en vleermuizen te worden onderzocht. Daarnaast worden ook de indirecte (niet-dodelijke) gevolgen, zoals verstoring door habitatverlies, geluid en barrièrewerking beoordeeld/meegenomen.
1217221	Indiener vindt windmolens niet duurzaam, en zonde van de natuur.	In het MER worden de alternatieven in het zuidelijk en noordelijk zoekgebied beoordeeld op een breed scala aan milieueffecten waaronder natuur. Deze uitkomsten worden vervolgens door de gemeente Nijkerk gebruikt om tot besluitvorming te komen.
1218244	Indiener geeft aan dat wanneer de gemeente de Omgevingsverordening volgt, zou het zoekgebied tussen de Bunschoterweg en de gemeente Amersfoort zowel ganzenrustgebied als Groene Ontwikkelingszone omvatten. Hoe het zoekgebied voor de reeds besloten 40 ha op de OG-verordening is aangeduid, verdient aandacht van de gemeente.	De ontwikkeling van zonne-energie maakt geen onderdeel meer uit van het op te stellen MER.
1218288	Indiener geeft aan dat bij duurzame energieopbrengst dienen een aantal factoren te worden meegenomen in de metingen en berekeningen: - de mate van reservecapaciteit om piekvermogen te kunnen vangen en de gevolgen voor de duurzaamheid van de reservecapaciteit; - de stijging van de grondstofprijzen voor windturbines; - de minder-opbrengst in milieuvoordeel van de windturbines om te voldoen aan de vereisten voor bouw- en exploitatievergunningen.	Er wordt in het MER niet gekeken naar kosten en ook niet naar de reservecapaciteit om piekvermogen op te kunnen vangen. Kosten maken geen onderdeel uit van het op te stellen MER. In het MER wordt alleen gekeken naar vermeden emissies door het gebruik van duurzame energiebronnen.
1218298	Indiener maakt zich zorgen over energie-onzekerheid. Indiener noemt dat er in Friesland al verschillende keren sprake is geweest van	Stroomuitval omdat wind en zon niet constant aanwezig zijn, is ons niet bekend. Als er minder door wind en zon opgewekte elektriciteit beschikbaar is, zal het aandeel van elektriciteit afkomstig van andere

	<p>stroomuitval omdat wind en zon niet constant aanwezig zijn.</p>	<p>(vaak fossiele bronnen) worden vergroot. Hierdoor is er altijd elektriciteit beschikbaar en is de levering in Nederland gewaarborgd. Wel is het zo dat er onvoldoende netcapaciteit is om nieuwe opgewekte wind en zonne-energie af te nemen. Dat heet netcongestie. De levering van stroom aan huishoudens en bedrijven noemen we 'levering'. Die is in Nederland gewaarborgd. Echter wat we wel zien, is dat op veel plekken uitbreiding niet mogelijk is omdat het elektriciteitsnet daarop niet is berekend. Ook dat noemen we netcongestie.</p> <p>Met andere woorden, er kan in Nederland voldoende stroom worden opgewekt en geleverd. Er is echter te weinig infrastructuur (het elektriciteitsnet) om de stroom over te kunnen transporteren, hier wordt echter aan gewerkt.</p>
1208088	<p>Indiener heeft vragen over het verdienmodel achter de windturbines.</p>	<p>De financiële haalbaarheid van windturbines maakt geen onderdeel uit van het MER. Wat de kosten zijn van windturbines, komt later aan de orde.</p>
1218288	<p>Indiener geeft aan dat bij Economie een extra factor in het economische effect dient te worden meegenomen in de metingen en berekeningen:</p> <ul style="list-style-type: none"> - de planschade als gevolg van de waardedaling van woningen; - de minder-opbrengst in euro's van de windturbines om te voldoen aan de vereisten voor bouw- en exploitatievergunningen. 	<p>In het MER wordt geen rekening gehouden met mogelijke planschade en minder-opbrengst.</p>
1218288	<p>Indiener geeft aan dat ze willen zien dat dit project de energiebehoefte van de omringende huishoudens gaat voorzien. Daarnaast wil indiener komen te weten welke over- of ondercapaciteit het huidige plan met zich meebrengt ten opzichte van deze huishoudens.</p>	<p>In de Routekaart Nijkerk energieneutraal is een analyse gemaakt van het energieverbruik van de gemeente Nijkerk. Met de realisatie van 2 windturbines wordt nog lang niet voldaan aan de energievraag die Nijkerk heeft. Er is in dat geval sprake van ondercapaciteit. Hiervoor is meer duurzame opwek in de toekomst nodig. Deze analyse is in de cNRD opgenomen en wordt tevens opgenomen in het MER.</p>
1220095 1549039	<p>Indiener zij tegen het plaatsen van windturbines omdat het netwerk al overbelast is, waar bedrijven ervaren hier nu al gevolgen van. Ook is de vraag of de energieopwek van zon en wind door particuliere huishoudens van invloed is op het kunnen terugleveren van stroom aan het net omdat het net dat het mogelijk niet aan kan.</p>	<p>Eind 2022 hebben TenneT en Liander laten weten dat het elektriciteitsnetwerk in Nijkerk vol is en dat nieuwe grote (bedrijfs)aansluitingen niet meer zomaar beschikbaar zijn. Dit geldt nog niet voor woonaansluitingen en de energieopwek van huishoudens.</p> <p>Het probleem is niet de hoeveelheid stroom die wordt gevraagd en opgewekt. Er is onvoldoende netwerkcapaciteit om de stroom die wordt opgewekt af te nemen en om meer stroom te kunnen leveren. Het bouwen van een windturbine heeft daarop geen invloed. TenneT</p>

<p>1216194, 1213834, 1549079, 1549110, 1549208, 1218550, 1216906, 1218394, 1208088, 1216910, 1217916, 1214208, 1217225, 1214686, 1214251, 1218619, 1217861, 1217073, 1216458, 1216151, 1216471, 1217217, 1218814, 1214169, 1216528, 1214212, 1214231, 1216670, 1214621, 1214223, 1218853, 1216667, 1214281, 1218557, 1213693, 1215976, 1218501, 1548748, 1548834, 1548792, 1210060, 1214234, 1216553, 1214273, 1215212, 1214216, 1216664, 1217204, 1217069, 1216241, 1215361, 1215178, 1217181, 1216269, 1218272, 1549312, 1217251, 1218255, 1549079, 1213693, 1217245</p>	<p>Indieners geven aan dat het plaatsen van windturbines als gevolg hebben dat de waarde van de huizen in directe omgeving zullen dalen. Indieners houden de gemeente hier verantwoordelijk voor en vinden dat ze hiervoor gecompenseerd moeten worden.</p>	<p>en Liander zijn bezig om het elektriciteitsnetwerk in Nijkerk uit te breiden. Huizenbezitters hebben de wettelijke mogelijkheid om planschade in te dienen bij de gemeente als er een vergunning is afgegeven of omgevingsplan is gewijzigd. Na invoering van de Omgevingswet heet dit nadeelcompensatie. Dit planschaderisico zal de gemeente met een contract neerleggen bij een windontwikkelaar. De gemeente Nijkerk streeft er daarnaast naar de lusten en lasten van windenergie eerlijk te delen door onder andere inwoners en ondernemers de mogelijkheid te bieden tot financiële participatie. Dit wordt vastgelegd in een beleidsnota lokaal eigendom.</p>
<p>1217073, 1217069</p>	<p>Indiener geeft aan dat het bundelen van vraag en aanbod bij de al aanwezige hinderbronnen, A28 en de bedrijventerreinen, door de gemeente Nijkerk is gecreëerd en dat dit niet uitgebreid hoeft te worden met hinderlijke windturbines op deze plek. Ook</p>	<p>De kosten van de gemeente is geen overweging geweest bij de keuze voor het bundelen van zon en windenergie bij aanwezige hinderbronnen. Het landschap rond de A28 is stedelijker en hoogdynamischer van aard dan het oostelijk buitengebied. Daarnaast zitten in dit gebied ook de grote energievragers (bedrijven). Dit is</p>

	moet dit niet ten koste gaan van woon- en leefgenot en gezondheid van vele Nijkerkers. Dat dit goedkoper is voor de gemeente moet geen doorslaggevend argument zijn in deze.	inderdaad door de jaren heen zo ontstaan/gecreëerd, het is dan ook logisch hierop aan te sluiten op een zodanige manier dat het woon- en leefgenot zo min mogelijk wordt aangetast.
1217073, 1217069	Tot 2030 worden er nu 2 windturbines genoemd maar uitbreiding tot 11 windturbines wordt onderzocht voor het behalen van de opgave van 2050 om helemaal energie neutraal te worden. Betekent dit dat deze allemaal langs de A28 geplaatst zullen worden?	In het MER worden de locatiealternatieven voor minimaal 2 windturbines langs de A28 onderzocht. Mogelijke locaties voor windturbines na 2030 zijn nog niet bekend.
1214169, 1217181, 1548786	Indiërs vragen de gemeente in te stemmen met het dragen van alle directe, indirecte gezondheidskosten en materiële derving die hard terug te voeren zijn op de windmolens. Zoals: arbeidsongeschiktheid, hoge ziektekosten, daling van huizenprijzen. Een indiëner voelt zich beperkt in het kopen van grond om zijn bedrijf uit te bouwen naar aanleiding van de mogelijkheid dat er windmolens in de buurt komen. Hij verwacht dat door slagschaduw het rendement van zijn zonnepanelen afneemt.	Bij aantoonbare schade, is er de wettelijke mogelijkheid om planschade in te dienen bij de gemeente als er een vergunning is afgegeven of omgevingsplan is gewijzigd (na invoering van de Omgevingswet heet dit nadeelcompensatie). Dit planschaderisico zal de gemeente met een contract neerleggen bij een windontwikkelaar.
1549028, 1212942, 1214270	Indiërs geven aan dat er capaciteitsproblemen op het net zijn. Is hier rekening mee gehouden? Heeft de energie opwek van wind en zon invloed op het kunnen terug leveren op het net van particuliere huishoudens omdat het net het mogelijk niet aan kan.	Inmiddels hebben Liander en TenneT inderdaad laten weten dat er netcongestie is en dat het aansluiten van windmolens en zonnepanelen op het net op korte termijn niet mogelijk is. Op langere termijn werkt TenneT aan netuitbreiding. Dit betekent niet dat we nu geen windturbines kunnen bouwen of zonnepanelen kunnen aanleggen. Op termijn zijn beide nodig om de duurzaamheidsdoelstellingen te kunnen verwezenlijken. In geval de netcapaciteit nog niet op orde is bij oplevering van de windturbines en zonnepark, zoekt de gemeente naar slimme oplossingen zoals bijvoorbeeld een energiehub.
1549079	Indiëner vraagt of de volgende stukken opgestuurd kunnen worden: • Het rapport van Arcadis, inclusief de presentatie. • Een eerder onderzoek uit 2011 (aangedragen door een bezoeker van de informatieavond), hier waren de huidige te onderzoeken gebieden in afgewezen. • Ecologisch landschapsonderzoek en verkenning,	Het cNRD kunt u als bijlage bij de Zienswijzennota vinden. De door u genoemde onderzoeken en presentatie zijn ons niet bekend.

	juli 2019 (Provincie Gelderland / Altenburg&Wijmenga eco. Onderz. / Feddes Olthof landschaparchitecten)	
1218929	Indiener wil graag inzage hebben in de opdracht/openbare aanbesteding aan de reacties van alle bureaus die hebben ingetekend op dit vooronderzoek.	Voor dit onderzoek heeft een meervoudige onderhandse aanbesteding plaatsgevonden. Dit is passend in het inkoopbeleid van de inkoop samenwerking Noord-Veluwe, waar de gemeente Nijkerk deel van uit maakt. Zie ook https://www.isnv.nl/Inkoopbeleid/inkoopbeleid
1218821	Indiener vraagt wat het voordeel is voor de inwoners van Nijkerk. Worden energielasten lager of worden de inwoners alleen benadeeld in de kwaliteit van de leefomgeving.	De gemeente is van mening dat de winsten van een grootschalig wind- of zonnepark lokaal moeten blijven. De gemeente vindt het belangrijk dat alle inwoners, ondernemers, agrarische bedrijven kunnen profiteren van de opbrengsten van duurzame opwekprojecten. De gemeenteraad stelt daarom binnenkort een beleidskader lokaal eigendom vast. Met deze nota sturen we erop dat we de lusten en lasten eerlijk gaan verdelen, dat we lokaal zeggenschap hebben over de opwekprojecten en dat inwoners, ondernemers, agrarische bedrijven die dicht bij de opweklocaties wonen ook als eerste mee kunnen doen in deze opwekprojecten.
1217826	Indiener is van mening dat energiegebruik moet worden teruggebracht middels isolatie-subsidie voor woningen met slechte energielabels.	Wij zijn dit met u eens. Nijkerk zet in haar duurzaamheidsbeleid in op twee sporen: besparen en opwekken van Energie. Zo is het bijvoorbeeld mogelijk een 'toekomstbestendige woninglening' aan te vragen voor het isoleren van de woning. Zie ook www.duurzaam-nijkerk.nl/ . Let op: dit is geen onderdeel van het MER.
1217826	Indiener is van mening dat particulieren een bijdragen moeten ontvangen als ze zonnepanelen willen aanschaffen voor hun woning.	De gemeente zet zich ook in op particuliere alternatieven om stroom op te wekken. Op onze website duurzaam-nijkerk.nl kunt u informatie vinden over manieren waarop u zelf duurzame energie kunt opwekken. Hier kunt u vinden welke subsidies en leningen wij faciliteren.
1548852	Indiener denkt dat onvoldoende aan het licht is gekomen tijdens de inspraakbijeenkomst dat het Rijk met alle regio's afspraken heeft gemaakt over ieders aandeel in de duurzame energie opwek. En dat in deze regio iedere gemeente, dus ook Nijkerk, heeft toegezegd een bijdrage te leveren. En dat dus heeft geleid tot minimaal twee windturbines en een zonneveld.	Blijkbaar hebben we dit bij u onvoldoende voor het voetlicht gebracht. In onze vervolgg communicatie zullen we daar nadrukkelijker aandacht aan besteden.
1548822	Indiener vindt dat het welzijn van de mens op 1 moet staan, niet het welzijn van de dieren.	In het MER worden de alternatieven voor windenergie beoordeeld aan de hand van een breed opgezet beoordelingskader zoals is

1549014	<p>Indiener is voorstander van de plannen die er nu liggen maar heeft nog een paar aanvullingen:</p> <ul style="list-style-type: none"> -actieve benadering van het bedrijfsleven om bedrijfsgebouwen met zonnepanelen te bedekken. Er is gewoon geld mee te verdienen. -toestaan van kleine windmolens op bedrijven in het buitengebied. De huidige 10 meter ashoogte biedt onvoldoende mogelijkheden. Gemeente Putten, provincie Groningen en Friesland laten zien dat dit goed inpasbaar is. - gemeente moet eigenaar worden van windmolens en zonneparken. De revenuen komen dan aan alle inwoners ten goede 	<p>opgenomen in de cNRD. In dit beoordelingskader zijn zowel de belangen vanuit natuur en landschap als vanuit de mens opgenomen. De gemeente is van mening dat de winsten van een grootschalig wind- of zonnepark inderdaad lokaal moeten blijven. De gemeente vindt het belangrijk dat alle inwoners, ondernemers, agrarische bedrijven kunnen profiteren van de opbrengsten van duurzame opwekprojecten. De gemeenteraad stelt binnenkort en beleidskader lokaal eigendom vast. Met deze nota sturen we erop dat we de lusten en lasten eerlijk verdelen, dat we lokaal zeggenschap hebben over de opwekprojecten en dat inwoners, ondernemers, agrarische bedrijven die dichterbij de locaties wonen ook als eerste mee kunnen doen in deze projecten.</p>
1212942	<p>Indiener geeft aan dat de windmolens en zonnepanelen niet voldoende zijn om de toenemende vraag aan elektriciteit te dekken.</p>	<p>Dit klopt. In de Routekaart Nijkerk Energieneutraal 2050 is opgenomen op welke manier we – naast windturbines en zonneparken – met duurzame bronnen in de vraag naar elektriciteit willen voorzien.</p>
1210105	<p>Zienswijze verwijst naar eerder ingediende zienswijze door de indiener, en bevat een WUR-onderzoek naar de impact van windturbines op vogelsterfte.</p>	<p>Het onderzoek dat naar vogelsterfte is gedaan, nemen we mee in het MER.</p>
1215178	<p>Indiener geeft aan dat er te makkelijk wordt gezegd 'we hebben een energieverplichting in het klimaatakkoord, en dan moet je de overlast maar voor lief nemen'.</p>	<p>Onze redenering is niet dat inwoners van Nijkerk de overlast maar voor lief moeten nemen. In het MER brengen wij nauwkeurig in kaart wat de effecten zijn van de windturbines op de zoeklocaties voor de leefomgeving van mens en flora en fauna. Op basis van de uitkomsten maakt de gemeente Nijkerk een zorgvuldige afweging. Het uitgangspunt is om een locatie te kiezen voor windturbines die voldoet aan de wettelijke eisen en waarbij de gevolgen voor de omgeving beperkt zijn.</p>
1214617	<p>Indiener geeft aan dat het goed is dat Nijkerk in actie komt richting schone energie maar dat dat nooit ten koste mag gaan van het leefmilieu van inwoners (mens en dier).</p>	<p>Het duurzaamheidsbeleid van de gemeente Nijkerk is gericht op het terugbrengen van de CO2 uitstoot. Dat is goed voor de leefomgeving van mens en dier.</p>
1222215	<p>Indiener vraagt zich af of het niet logisch en verstandig is om eerst de uitkomsten van het landelijk onderzoek af te wachten alvorens het MER op te starten met alle kosten van dien.</p>	<p>Indien de Rijksoverheid gedurende het milieueffectonderzoek een besluit neemt over de te hanteren normstellingen voor geluid en slagschaduw hinder, wordt dat meegenomen in het onderzoek. Zolang de rijksoverheid hierover nog geen besluit heeft genomen, moeten de</p>

<p>1216194, 1216906, 1215746, 1217916, 1214208, 1216238, 1217225, 1214251, 1217861, 1217073, 1216151, 1216471, 1217217, 1218501, 1216528, 1214212, 1214231, 1216670, 1214223, 1216667, 1215976, 1214234, 1216553, 1215212, 1214216, , 1216664, 1212287, 1217204, 1216241, 1216269, , 1217251, 1217069</p>	<p>Indieneren zijn tegen de komst van windturbines door de verspreiding van fijnstof van de A28 en het effect hiervan op de gezondheid van omwonenden.</p>	<p>lokale overheden zelf normen stellen en hiervoor een eigen milieuonderbouwing leveren. In het MER voor de windontwikkeling langs de A28 wordt in dat geval onderzocht welke normen de gemeente kan en wil gaan hanteren. Deze werkwijze is in enkele andere gemeenten al met succes toegepast.</p> <p>In het MER wordt op advies van de Commissie m.e.r. een overzicht opgenomen van de meest actuele inzichten omtrent gezondheidseffecten door windturbines. Het onderwerp fijnstof van de A28 zal hierbij worden meegenomen.</p>
<p>1549110</p>	<p>Indiener geeft aan dat het een gezamenlijke opgave is. De gemeente kan er ook voor kiezen om alle inwoners van Nijkerk een besparingsdoelstelling voor stroomverbruik te geven en daarop te handhaven. Dan dragen alle inwoners van Nijkerk mee aan het behalen van de gezamenlijke doelstelling. Dan hoeven we de turbines niet te bouwen en houden de inwoners geld over.</p>	<p>In de Routekaart Nijkerk Energieneutraal richt de gemeente Nijkerk richt zowel op energiebesparing als op duurzame energieopwek. Beide zijn nodig om tot een energieneutrale gemeente te komen.</p>
<p>1549197, 1549197, 1218814, 1214169, 1214281, 1548675, 1548745, 1548780, 1548836, 1548834, 1548833, 1549054, 1214267, 1217181, 1549296, 1214825,</p>	<p>Indieneren willen graag dat er ook nog naar andere alternatieven wordt gekeken die minder belastend zijn dan windmolens en zon op velden? Voorbeelden die genoemd worden zijn, geothermie, waterstof, kleine windmolens op daken, zon op daken, terugwinning bedrijven.</p>	<p>De raad van de gemeente Nijkerk heeft de Routekaart Nijkerk Energieneutraal 2050 opgesteld om vorm te geven aan het duurzame energieaanbod. Hierin zijn ook energiebesparing en opwek via zon op daken meegenomen. Dit is echter niet voldoende om de ambitie van Nijkerk te behalen en energieopwek door wind en zon op land is noodzakelijk. Ook andere alternatieven zoals aquathermie, geothermie, waterstof en terugwinning van bedrijven worden</p>

<p>1549066, 1212942, 1215399, 1548603, 1218288 1217903, 1216269, 1208288,</p>		<p>onderzocht maar dragen niet bij aan de opwek van elektriciteit. Kernenergie is een opgave die bij het Rijk ligt.</p>
<p>1214186, 1214801, 1217069, 1214270, 1214297, 1213822, 1217817, 1214183, 1214809, 1548668, 1218501, 1214205, 1214617, 1211692, 1549229, 1549312, 1217826, 1214216, 1216269, 1214652, 1214798, 1214699, 1217073</p>	<p>Indieners zijn voorstander van zonne-energie en vinden dat niet ingezet moet worden op windenergie. Ze geven hierbij de voorkeur aan zonnepanelen op geluidswallen en daken van bedrijven en parkeerterreinen.</p>	<p>Inzet op zonne-energie (op daken, geluidswal en restgronden) zal zeker ook plaatsvinden om de duurzame energieambities van Nijkerk te behalen. Windenergie is wel een opwekvorm met een kleiner ruimtebeslag dan zonneparken. Om de energieambities van de gemeente te behalen zijn naast zon op daken en zon op land ook windturbines nodig om de duurzame energieambities van Nijkerk te behalen.</p>
<p>1548671</p>	<p>Indiener geeft aan dat ze in Vathorst een warmtecentrale hebben, wordt er gesproken met buurgemeenten?</p>	<p>Er vindt overleg plaats met buurgemeenten. Ook wij kijken of er warmtebronnen zijn waar we als gemeente gebruik van kunnen maken.</p>
<p>1548779</p>	<p>Indiener vindt windenergie geen goede bron van duurzame energie. Indien er toch voor windenergie gekozen wordt, vindt de indiener dat deze op de Noordzee opgewekt moet worden en dat de gemeente Nijkerk participeert in een dergelijk project.</p>	<p>In de Regionale Energie Strategie (RES) en de Routekaart Nijkerk Energieneutraal 2050 zijn de ambities voor duurzame opwek vastgesteld voor de gemeente Nijkerk. Om deze ambities te behalen is de inzet op zonne-energie (op daken en op land) niet voldoende. Andere vormen van grootschalige energieopwek zoals kernenergie en waterkracht liggen niet voor de hand in Nijkerk. De opwek door middel van windturbines zal daarom nodig zijn om de energieambities van Nijkerk te behalen.</p>
<p>1548836, 1549036</p>	<p>Indieners vragen waarom kleine windmolens (voor buiten de bebouwde kom) geen mogelijkheid zijn.</p>	<p>Op 2 juni 2023 heeft de gemeenteraad van Nijkerk het beleidskader duurzame opwek boerderijmolens op land vastgesteld. Hiermee is het mogelijk om onder voorwaarden voor eigen gebruik een kleine windmolen op het erf te plaatsen. Kleine windmolens zijn voor de grootschalige opwek van energie echter onvoldoende.</p>
<p>1548820</p>	<p>Indiener merkt op dat kernenergie niet wordt meegenomen in het onderzoek</p>	<p>Kernenergie is inderdaad geen onderdeel van het MER. Kernenergie is een opgave die bij het Rijk ligt. De gemeente Nijkerk zet in op de opwek van duurzame energie door middel van zon en wind. Het MER richt zich alleen op windenergie.</p>

5.2 Adviezen beantwoording

CORRESPONDENTIE- NUMMER	ZIENSWIJZE (SAMENGEVAT)	REACTIE GEMEENTE NIJKERK
NATUUR EN MILIEU GELDERLAND 1218808	In het voorstel wordt op de onderdelen als geluid en slagschaduw gewezen op de bestaande normeringen die gelden als toetsingskader. Gelet op recente jurisprudentie mogen voorlopig de algemene normen uit het Activiteitenbesluit en de Activiteitenregeling niet zonder meer worden gebruikt voor windturbineparken omdat zij niet zijn gebaseerd op een beoordeling van de gevolgen voor het milieu conform het Europees Recht. Dat zou betekenen dat de gemeente een keuze moet maken tussen het onder aanvullende motivatie aansluiten bij de windturbinenormen uit het Activiteitenbesluit en de Activiteitenregeling of het stellen van eigen normen in het kader van een bestemmingsplan in de relatie tot een gezonde en veilige leefomgeving. Omdat in de voorgestelde NRD daarop niet is ingegaan zijn wij benieuwd hoe de gemeente daarmee omgaat in het kader van het MER.	De afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State heeft bepaald (d.d. 30 juni 2021) dat de normen voor windturbines in het Activiteitenbesluit en de Activiteitenregeling niet meer mogen worden gebruikt voor nieuwe windparken totdat de Rijksoverheid een strategische milieubeoordeling heeft gemaakt. In de tussentijd kan de gemeente bij haar vergunningverlening eigen normen stellen, mits deze normen worden voorzien van een actuele, deugdelijke, op zichzelf staande en op de aan de orde zijnde situatie toegesneden motivering. Aangezien er op het moment van deze beantwoording nog geen besluit is van de rijksoverheid, wordt in het MER voor de windturbines langs de A28 onderzocht welke normen de gemeente kan en wil gaan hanteren.
NATUUR EN MILIEU GELDERLAND 1218808	In de toelichting gaat u in op de concrete opgaven wat betreft duurzame energieopwekking. Tevens wordt energiebesparing genoemd als één van de pijlers. Graag zien wij toegelicht welke concrete afrekenbare opgave de gemeente zich ten doel heeft gesteld t.a.v. energiebesparing en met welk uitvoeringsprogramma men dit probeert te bereiken.	Voor een actueel overzicht van de doelstellingen en de voortgang duurzame energie verwijzen wij graag naar de Routekaart energieneutraal Nijkerk 2050. Deze kunt u vinden op duurzaam-nijkerk.nl. In het MER zullen wij de laatste stand van zaken inzichtelijk maken.
NATUUR EN MILIEU GELDERLAND 1218808	Zoals bekend is Arkemheen en directe omgeving inclusief de randmeren van belang voor weidevogels en watervogels. Ook is bekend dat de landschapszone richting de randmeren, met name rond Arkervaart, door vleermuizen wordt gebruikt. Bij Nijkerk gaat het in het bijzonder om de meervleermuis.	In het MER worden de effecten op beschermde natuurgebieden en op beschermde dieren en planten nader onderzocht en beoordeeld. Hierbij worden onder meer de effecten beoordeeld op het weidevogelgebied en Natura 2000 gebied Polder Arkemheen en op effecten voor dieren zoals voor vogels en voor vleermuizen. Voor vogels en vleermuizen wordt onder meer gekeken naar mortaliteit door aanvaringen met windturbines, maar ook naar effecten als verstoring en ruimtebeslag. Daarnaast worden ook de indirecte (niet-dodelijke) gevolgen, zoals verstoring door

<p>NATUUR EN MILIEU GELDERLAND 1218808</p>	<p>Nationaal Landschap Eemland Arkemheen wordt gekenmerkt door de extreme openheid, de slagenverkaveling en het veenweidekarakter. Behoud van deze kernkwaliteiten staat hier centraal. Het landschap in deze regio heeft te maken met een toenemende verstedelijkingsdruk. In het MER moeten de volgende effecten op het landschap, in het bijzonder Nationaal Landschap Arkemheen en Eemland worden bepaald:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Gevolgen voor openheid en beleving van het landschap. - Gevolgen voor samenhang (versnippering landschapsstructuur door o.a. plaatsing objecten en hekwerken) en cultuurhistorie. - Gevolgen voor hydrologie. - Gevolgen voor bodem en aardkundige waarden (ook vanwege trekken van leidingen). 	<p>habitatverlies, geluid en barrièrewerking beoordeeld/meegenomen.</p> <p>In het MER worden de alternatieven voor de windturbines in zoekgebied zuid en zoekgebied noord beoordeeld op landschappelijke effecten. In de beschrijving van de referentiesituatie zullen de kernkwaliteiten van het Nationaal Landschap Eemland Arkemheen worden meegenomen. In de effectbeoordeling wordt beschouwd in hoeverre er als gevolg van de windturbines effecten kunnen optreden op die kernkwaliteiten.</p> <p>Zoals is opgenomen in het beoordelingskader van de cNRD worden in het MER ook de mogelijke effecten op de bodem en het grondwater beoordeeld.</p>
<p>NATUUR EN MILIEU GELDERLAND 1218808</p>	<p>Duurzame energieprojecten kunnen leiden tot:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Obstructievorming. - Verstoring van vliegroutes van vogels en vleermuizen en daarmee mogelijk directe verstoring van Vogelrichtlijnsoorten en Habitatrichtlijnsoorten. - Aanvaringen met windmolens en daarmee ook aantrekken van predatoren. - Verstoring van openheid in relatie tot leefgebied vereisten. - Gevolgen voor de kernkwaliteiten en ontwikkeldoelen zoals vastgelegd in de Omgevingsverordening Gelderland. - Lichtvervuiling. - Gevolgen van kunstverlichting op donkerte en daarmee op beschermde soorten > nachtrust, vlieggedrag. - Verstoring vanwege slagschaduw en geluid op het vlieggedrag. 	<p>In het MER worden de effecten op beschermde natuurgebieden en op beschermde dieren waaronder vogels en vleermuizen, en planten nader onderzocht en beoordeeld. De aangegeven aandachtspunten t.a.v. obstructievorming (barrièrewerking), verstoring (geluid, slagschaduw, licht), aanvaringsrisico's (mortaliteit) maken onderdeel uit van het beoordelingskader dat wordt gehanteerd in het MER. Voor vogels wordt onder meer gekeken naar mortaliteit door aanvaringen met windturbines, maar ook naar effecten als verstoring en ruimtebeslag. Ook de gevolgen voor kernkwaliteiten zoals vastgelegd in de Omgevingsverordening Gelderland worden betrokken in de effectbeoordeling.</p>
<p>NATUUR EN MILIEU GELDERLAND 1218808</p>	<p>De cumulatieve effecten:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Vanwege de beoogde ontwikkeling samen met Tracébesluit knooppunt Hoevelaken (A1/A28) > wegverbreding, meer verkeer, mogelijk meer verlichting, mogelijke aanplant. 	<p>In het op te stellen MER wordt de referentiesituatie beschreven en als basis gebruikt om de effecten als gevolg van de ontwikkeling van windturbines tegen af te zetten. Autonome ontwikkelingen maken onderdeel uit van deze referentiesituatie. In het op te stellen MER wordt beschouwd in hoeverre er sprake kan zijn van cumulatie van effecten</p>

	<ul style="list-style-type: none"> - Vanwege de beoogde ontwikkeling samen met overige ontwikkelingen in de regio die zorgen voor een verstedelijkingsdruk op het Nationaal Landschap Eemland-Arkemheen. 	<p>zoals geluidshinder door windturbines en wegverkeerslawaaï door de A28 en de verstedelijkingsdruk op het Nationaal Landschap Eemland-Arkemheen.</p>
NATUUR EN MILIEU GELDERLAND 1218808	<p>Onze vraag is of de gemeente in de NRD ook een aantal alternatieven tegen elkaar afweegt. Of zijn de locatiekeuzes nu al ingeperkt tot de A28 zone?</p>	<p>Het op te stellen MER richt zich op de mogelijke windontwikkeling in zoekgebied zuid en zoekgebied noord. Hiertoe wordt in het MER onderzocht alternatieven (aantal, hoogte, opstellingen) er in de zoekgebieden mogelijk zijn. Zoals is opgenomen in het beoordelingskader in de cNRD worden de alternatieven voor windenergie in het zuidelijk en noordelijk zoekgebied in het MER beoordeeld op gezondheidsaspecten zoals geluidhinder, inclusief laagfrequent geluid, slagschaduwhinder en zichthinder/beleving. Ook wordt in het MER een beschouwing opgenomen van de stand van zaken omtrent gezondheidseffecten door windturbines.</p>
NATUUR EN MILIEU GELDERLAND 1218808	<p>Leefomgeving:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Gevolgen van effecten door geluid en licht op de mens (gevoelige bestemmingen zoals wonen). - Overige gevolgen op het welbevinden en de beleving van de woonomgeving. 	<p>Indien uit de effectbeoordeling blijkt dat er als gevolg van de aanleg en of gebruik van windturbines voor natuur effecten kunnen optreden en er mitigerende maatregelen nodig zijn, dan worden deze in het kader van de vergunningverlening uitgewerkt.</p>
NATUUR EN MILIEU GELDERLAND 1218808	<p>Door natuur inclusieve planvorming kunnen bepaalde effecten worden verzacht en aan de andere kant mogelijk positieve effecten voor de natuur teweeg worden gebracht. Op welke wijze voorziet u erin dat natuur inclusieve planvorming uitgangspunt is en ook in de NRD wordt meegenomen?</p>	<p>In het op te stellen MER wordt, in aanvulling op de cNRD, aandacht besteed aan de wijze waarop invulling kan worden gegeven aan financiële participatie, bijvoorbeeld in de vorm van een omgevingsfonds. Elk grootschalig zon of windproject zal per geleverde Mw een bijdrage van 0,50 Euro aan dit fonds afdragen. Het Omgevingsfonds kan maatregelen financieren die de leefomgeving, biodiversiteit en/of duurzaamheid bevorderen.</p>
NATUUR EN MILIEU GELDERLAND 1218808	<p>Los van eventuele wettelijke compensatieverplichtingen is het ook mogelijk om vanwege andere redenen een vereveningsbijdrage c.q. afdracht te vragen vanwege de impact van een plan op de omgeving. Bijvoorbeeld via een landschapsfonds. Van daaruit kunnen dan extra investeringen worden gedaan t.b.v. natuur- en landschapsherstel. Denk bijvoorbeeld aan een project vernatting t.b.v. weidevogels. Op welke wijze voorziet u erin dat bovenplanse verevening in de planvorming uitgangspunt is en ook in het NRD wordt meegenomen?</p>	
GEMEENTE BUNSCHOTEN 1217749	<p>Graag worden wij betrokken bij de verkenning/uitwerking voor zover het effecten op het open poldergebied tussen onze gemeenten betreft. Het gaat ons dan met name om het zoekgebied voor wind nabij de op- en afrit Nijkerk-Zuid.</p>	<p>U bent één van de stakeholders, we zullen u zeker betrekken bij de verkenning/uitwerking van de effecten op het open polderlandschap het initiatief.</p>
GEMEENTE BUNSCHOTEN 1217749	<p>Vanwege de nabijheid van het Natura 2000 gebied "Arkemheen" zijn significante effecten niet bij voorbaat uit te sluiten. Wij verzoeken u in ieder geval voldoende aandacht te besteden aan:</p> <ul style="list-style-type: none"> - De openheid van het landschap. 	<p>Zoals in de cNRD is aangegeven worden de effecten van de ontwikkeling van windenergie beoordeeld op ecologische effecten als ook landschappelijk effecten. Hierbij worden onder meer de effecten beoordeeld op het gebied Polder</p>

	<ul style="list-style-type: none"> - Effecten op de weide- en trekvogelpopulaties (bijvoorbeeld fourageer- en aanvlieg routes) vanwege de nabijgelegen ganzenrust- en weidevogelgebied en. - Onderzoek naar licht- en trillingshinder (uiteraard naast de "meer bekende" vormen van hinder). 	<p>Arkemheen. De genoemde aandachtspunten maken onderdeel uit van het ecologische en of landschappelijke effectenonderzoek dat voor het MER wordt uitgevoerd.</p>
RIJKSWATERSTAAT 1218494	Het initiatief kent nauwe raakvlakken met Rijkswaterstaat. Rijkswaterstaat blijft daarom graag betrokken.	U bent één van de stakeholders, we zullen u zeker betrekken bij het initiatief.
RIJKSWATERSTAAT 1218494	Bij de uitwerking ware rekening te houden met de fysieke wijzigingen aan de A28, welke thans door RWS worden voorbereid in het Tracébesluit.	In het MER wordt bij de ontwikkeling van de alternatieven voor windenergie rekening gehouden met autonome ontwikkelingen die plaatsvinden in het gebied.
RIJKSWATERSTAAT 1218494	In zoverre zonnepanelen worden overwogen op geluidschermen van Rijkswaterstaat dient nader te worden bezien of dit vanuit de geluidwerende eigenschappen en het beheer niet bezwaarlijk is.	Het onderdeel zon maakt geen onderdeel meer uit van de reikwijdte van het op te stellen MER. Over de zonnevelden vindt aparte besluitvorming plaats. U wordt hierbij als stakeholder betrokken. Verdere informatie volgt te zijner tijd.
RIJKSWATERSTAAT 1218494	Gezien de verkeersveiligheid dienen eventuele zonreflecties van zonnevelden acceptabel of wegneembaar te zijn.	Het onderdeel zon maakt geen onderdeel meer uit van de reikwijdte van het op te stellen MER. Over de zonnevelden vindt aparte besluitvorming plaats. Verder informatie hierover volgt als het zover is.
RIJKSWATERSTAAT 1218494	Ten aanzien van windturbines bij de rijksweg ware te rekenen met hetgeen is gesteld in de "Beleidsregel voor het plaatsen van windturbines op, in of over rijkswaterstaatswerken".	Hiermee wordt rekening gehouden in het MER.
IVN NIJKERK-PUTTEN 1218409	Als IVN Nijkerk-Putten kunnen wij ons grotendeels in de notitie vinden, zij het dat door ons dringend is gepleit om De Flier als voorkeurslocatie voor wind te kiezen en de Smitspol te laten vervallen. Dit om reden van de te verwachte negatieve effecten op de zeer nabijgelegen Arkemheensepolder (N2000 gebied, vogelstand en openheid). De nabijheid van een mogelijk zonnepark is uit kostenoogpunt zeer belangrijk.	In het MER worden de milieueffecten in beeld gebracht van de plaatsing van windturbines in zoekgebied zuid en in zoekgebied noord. Doel van het MER is om te onderzoeken of en zo ja waar er binnen de zoekgebieden windturbines geplaatst kunnen worden en wat daarvan de voor- en nadelen zijn. Op voorhand zullen nog geen locaties worden uitgesloten of als voorkeurslocatie worden gekozen. In het effectenonderzoek wordt een breed scala aan mogelijke effecten onderzocht waaronder voor natuur. In een ecologisch onderzoek worden de mogelijke effecten bepaald. De genoemde aandachtspunten maken onderdeel uit van het ecologische onderzoek. Het MER levert op deze wijze input vanuit milieu en natuuroptiek.
IVN NIJKERK-PUTTEN 1218409	De aangehaalde alinea verontrust ons temeer vanwege het tekst deel dat "significante effecten op dit gebied niet bij voorbaat (zijn) uit te sluiten". Dit biedt o.i. op voorhand te veel ruimte en mogelijkheden om deze effecten wellicht te bagatelliseren en de keuze voor de Smitspol prioriteit te geven. Zo mogelijk los van de	De cNRD betreft de onderzoeksagenda voor het MER. De effectonderzoeken en het opstellen van het MER volgen nog. Zoals in het beoordelingskader in de cNRD aangegeven worden de alternatieven voor windenergie in de zoekgebieden zuid en noord aan de hand van een breed

	<p>uitkomsten van het m.e.r. onderzoek. Daarnaast ontbreekt nog het kader voor een landschappelijk onderzoek. Het is ontegenzeggelijk dat dit aspect gezien de natuurwaarde en de openheid van de (randen van de) Arkemheense polder en het landschap rond de A28, grote aandacht verdient en alsnog in de notitie moet worden betrokken. In dit verband verwijzen wij ook naar de zienswijze van de Stichting Natuur- en Milieuzorg NW-Veluwe van 9 november 2021. Wij pleiten om De Flier en omgeving in hectares en opwek maximaal te benutten en de Smitspol te laten vervallen. Eerder in het traject hebben beide organisaties zienswijzen ingediend waarnaar eveneens wordt verwezen.</p>	<p>beoordelingskader getoetst, waaronder de aspecten natuur en landschap en cultuurhistorie. Op voorhand zullen nog geen locaties worden uitgesloten. In het MER wordt de referentiesituatie beschreven als vertrekpunt voor de effectbeschrijving. Hierbij worden tevens de (randen van de) Arkemheense polder en het landschap rond de A28 betrokken.</p>
<p>VELUWE 1218244</p>	<p>Wat betreft het door gebrek aan offertes niet uitbestede onderzoek naar landschappelijke effecten adviseren wij om een zo goed mogelijke vervanging daarvan te laten plaatsvinden. Graag worden wij daarbij betrokken. Het valt ook te overwegen de Commissie Ruimtelijke Kwaliteit (CRK) hier extra bij te betrekken.</p>	<p>Dit onderzoek zal alsnog plaatsvinden. En wij zullen u hierbij betrekken alsmede de adviescommissie omgevingskwaliteit (AOK)</p>
<p>COLLECTIEF VELUWE 1218044</p>	<p>Bij alle te onderzoeken alternatieven moeten de effecten op het weidevogelgebied Arkemheen zwaar worden meegewogen. Maximale openheid en rust zijn van groot belang om dit topgebied voor weidevogels te behouden. Collectief Veluwe werkt met diverse partners aan initiatieven om het leefgebied voor onze nationale icoonsoort de Grutto (en andere weidevogels) te versterken. Dit sluit aan bij het landelijk aanvalsplan Grutto. Ook veel andere soorten zijn gebaat bij het gebied. Mogelijke effecten op het weidevogelgebied dienen zwaar mee te wegen.</p>	<p>In het MER worden de effecten op beschermde natuurgebieden en op beschermde dieren en planten nader onderzocht en beoordeeld. Hierbij worden onder meer de effecten beoordeeld op het weidevogelgebied en Natura 2000 gebied Polder Arkemheen en op effecten voor dieren zoals voor vogels. Voor vogels wordt onder meer gekeken naar mortaliteit door aanvaringen met windturbines, maar ook naar effecten als verstoring en ruimtebeslag. Daarnaast worden ook de indirecte (niet-dodelijke) gevolgen, zoals verstoring door habitatverlies, geluid en barrièrewerking beoordeeld/meegenomen.</p>
<p>COLLECTIEF VELUWE 1218044</p>	<p>De kaart op de website van de gemeente Nijkerk wekt de indruk dat tussen de Bunschoterweg en de Berencamperweg ook een strook aan de westzijde van de A28 tot het zoekgebied wind en zon behoort. Hoewel de kaart in de Notitie Reikwijdte (figuur 4) voor zoekgebied wind alleen een deel oostelijk van de A28 aanduidt, willen we benadrukken dat zowel zon- als windlocaties westelijk van de A28 uitgesloten dienen te worden in verband met de status van het gebied als weidevogel- en Natura 2000 gebied. Verder zouden we graag zien dat het zoekgebied voor wind naar het oosten vergroot wordt (industrieterrein De Flier en omgeving),</p>	<p>Tussen de Bunschoterweg en de Berencamperweg zijn gebieden westelijk van de A28 (Natura 2000 gebied) geen onderdeel van zoekgebied noord. De begrenzing van zoekgebied noord is gebaseerd op het eerder uitgevoerde onderzoek van Bosch en van Rijn. Hieruit is gebleken dat er binnen de gemeente Nijkerk ter hoogte van zoekgebied noord in oostelijke richting geen mogelijkheden zijn voor de ontwikkeling van windenergie.</p>

**COLLECTIEF
VELUWE
1218044**

dit om meer kansen open te laten dat een alternatief voor De Smitspol gevonden kan worden.

Wij missen in de scenario's de optie van overkapping van de snelwegen A28 en A1 met zonnepanelen. Omdat de overkapping van parkeerplaatsen en studies elders als goede optie wordt, vragen we ons af of dit voor de snelweg ook haalbaar is. Zeker omdat er een grootschalige aanpassing van de snelweg (verbreding, extra rijstroken, aanpassing knooppunt Hoevelaken) in het verschiet ligt. Ook omdat het tientallen hectares zonneveld zou kunnen opleveren, stellen we voor om deze optie aandacht te geven in de verkenning. Wellicht kan overkapping met 'zon' ook bijdragen aan de rust in de polder, liefst met behoud de beleving van het open polderlandschap (zicht vanaf de snelweg).

Het onderdeel zon maakt geen onderdeel meer uit van de reikwijdte van het op te stellen MER. Over de zonnevelden vindt aparte besluitvorming plaats. Verdere informatie hierover volgt later.

**COLLECTIEF
VELUWE
1218044**

De gemeente wijst het gebied westelijk direct langs de A28, tussen de Bunschoterweg en de gemeentegrens Amersfoort aan als zoekgebied voor zon. Het is ons niet goed duidelijk hoever dit zoekgebied zich uitstrekt. Delen van het gebied zijn waardevol als leefgebied voor de soorten van het agrarische cultuurlandschap. Er zijn hotspots aanwezig met concentraties van broedparen van de Kievit. Het behouden van deze waarde dient in het onderzoek te worden meegenomen.

Het onderdeel zon maakt geen onderdeel meer uit van het MER. Over de zonnevelden vindt aparte besluitvorming plaats. Verder informatie hierover volgt als het zover is.

